

Domači Prijatelj

Mesečnik za odjemalce.

Vydrove tovarne hranil, v Pragi VIII.

Letnik V.

Predplačati se ne more.

1. novembra 1908.

Za blagor Vaših otrok.

Nikakor ni pretirana trditev, da je bila morda že stotisočim otrok mimo materskih prsij Vydrova žitna kava prva hrana. Naučili so se hitro in lahko na njo in gotovo jim je tudi prospevala, ker drugače bi jim jo skrbne matere ne dajale. Bili so to v prvi vrsti otroci prihranjevani in žitna kava je imela važno nalogo razrediti kravje mleko.

Največje število otrok, ki trpe na slabi probavi, zagine zaradi nevednosti svojih mater. Kravje mleko se od začetka nikakor ne sme dajati otroku samo, ker je njegova sestava drugačna od materinega mleka in naravno tudi njegovi fiziološki učinki. Kravje mleko tvori pri svojem naravnem sesirenju v otroškem želodcu kosme, ki so popolnoma različne od onih, ki jih stvara materino mleko. Želodec jih ne more prebaviti in pri občutljivem organizmu nastane lahko važna nevarnost za življenje otrokovo; razvije se silni želodčni in črevni katar, ki otroka oslabi, prekine njegov razvitek in konča mnogokrat s smrtjo.

Da se ogne takim posledicam, treba je dajati kravje mleko otroku razredeno. In razume se, da Vydrova žitna kava, ki obseza hranilne snovi, tu nikakor ne škodi.

Še boljša je seveda Vydrova otroška moka, kjer njena sestava odgovarja najbolj probavnim silam mladega in občutljivega želodčka.

Gre se tu seveda v prvi vrsti za organizem najmlajših, najnežnejših otrok, kateremu seveda ni vseeno v kakšni obliki se mu hrana daje. Saj še celo to ni dokazano v vsakem slučaju, da je najprirodnejša hrana otroka — materino mleko — vselej v primerni sestavi in v potrebni množini, ki ga individualnost otroka zahteva.

Najboljša mera nam je stanje otroka samega. Ako je otrok sicer popolnoma zdrav, in dobro probavlja vendar pa nima svoji starosti primerne veličine in teže, je to jasno znamenje, da ima premalo hrane in treba ga je prihranjivati z drugimi hranili.

Prihranjivati? S čim in kako? Če priporočamo svojo Vydrovo otroško moko, delamo to v Vašo in Vaše male rodbine korist. Ne mislite na naš materialni dobiček. Zagotavljamo Vas, da se nam gre zanj še le v drugi vrsti in kolikor so nam tudi Vaše denarne pošiljke mile in dobrodošle verujte, da z enakim veseljem sprejemamo Vaša priznanja in zahvale. Trudimo se z vsemi silami, da si pridobimo Vaše in vseobče zaupanje in vero v vestnost našega podjetja. Vydrova otroška moka je plod dolzega premišljevanja in vestnih znanstvenih priprav in preskušanj. Njena sestava popolnoma odgovarja svrhi, njen okus presega konkurenčne izdelke, tudi one, ki so dozdaj uživali svetovni glas.

Z dobrim namenom smo dali Vydrovo otroško moko v promet; naša samosvest in naš ponos, priznamo odkritosrčno, raste . . . vemo namreč, da vrši naša otroška moka povsod, kamorkoli je dozdaj prišla, svojo nalogo uzorno.

Kdaj morate svoje dete prihranjivati? V prvi vrsti seveda takrat, kadar primanjkuje materinega mleka bodisi deloma, bodisi popolnoma. V slučaju, kadar mati sama preneha z dojenjem ali pa kadar ji zdravnik zaradi bolezni ali slabosti dojenje malega občana prepove.

II. Pri odstavljanju v prehodni dobi predno se otrok navadi na trdo hrano.

III. Moka se daje tudi odraslim otrokom in starejšim ljudem seveda v obliki kaše z mlekom ali brez njega. Kako se pripravlja, razvidite najbolje iz navodila, ki je priloženo vsakemu zavojčku posebej. Razume se, da se je treba ravnati strogo po navodilu, ako hočemo, da bo imelo uživanje Vydrove otroške moke zaželjeni uspeh.

Vydrovo otroško moko dajajte vsem zdravim otrokom po 8. mescih, da se navadijo na drugo hrano in ne čakajte, da oslabe in hirajo. Ne poskušajte sploh hraniti jih s hrano, ki ni za otroka. Če je dete v svojem razvitku zaostalo, je potrebna tem večja pozornost. Takoj v začetku skrbite, da se popravi, kar je zakrivila bolezen ali nezadostna materina hrana.

Pazite pri pripravi Vydrove otroške moke na strogo čistoto, skuhajte le toliko, kolikor otrok v enem dnevu poje, ne pustite ostankov skisati, čistota je prvi pogoj uspeha.

Zaupajte nam in mi Vam, drage matere, zagotavljamo, da Vas ne bomo prevarili. Ako dvomite, vprašajte zdravnika in on Vam bo Vydrovo otroško moko priporočil!

Priznanja Vydrove otroške moke.

Ernest Bubeníček, knjigovodja tvrdke F. Wihterle, Proštevov na Moravskem: Vaša otroška moka se je osvedočila znamenito, zamorem jo vsakomur najtopleje priporočati.

Franja Hadravska, sopr. sodnika, Mohelnice na Moravskem: Pošljite mi z obratno pošto Vašo otroško moko, kajti prva pošiljatev mi je že pošla. Vydrova otroška moka je lahko prebavno, in naš Adolfeček bi brez nje že ne mogel biti.

Vaclav Rubeš, strojar, Vitov, p. Slanena Češkem: Z Vašo otroško moko sem popolnoma zadovoljen.

Jos. Prochazka, Zagreb: Vaša otroška moka mojemu vnuku znamenito prija, kajti otrok očevidno raste in debeli.

Marija Droblova, sopr. šolskega oskrbnika, Trebče pri Borovanih na Českem: Pošljite mi zopet 3 kg. Vaše izvrstne otroške moke.

Alojz Kozaček, Janštyn, pri Gor. Dubenkih na Moravskem: Prosim, pošljite mi 1 kg. Vaše otroške moke. Prepričali smo se o njeni kakovosti, ker našemu sinku izborna prija.

Otilija Škarpova, sopr. gornika, V. Kunčice pri Mor. Ostravi: Prosim pošljite mi nemudoma 2 kg. Vaše otroške moke, ker mojemu Venovšku imenitno prospeva. Skozi devet mesecev je bolehal, imel je črevesni katar, po zavzivanju Vaše otroške moke je pa zopet zdrav.

Karol Zhanel, nadučitelj Komin pri Brnu: Vaša otroška moka se je dobro osvedočila. Naši Anici je dišala znamenito. Pošljite mi zopet 2 kg. iste.

Frane Červený, posestnik, Kobilnice pri Dobrovicah na Češkem: Pošljite mi zopet Vašo izborna otroško moko.

Frane Jiran, strojar, Františkov pri Zbirohu na Češkem: Posljiťe m nopenet 3 kg. otroške moke. Obenem izražam svojo zahvalo, kajti to je zeprekosljiva prihrana za majhne otroke.

Ana Homalačova, pekarica oblaťov Plzen. Z Vašo otroko moko smo bili jako zadovoljni. Naša Micika jo rada papa, in nič družega noče. In kar je pa glavno, pomagala ji je proti gríži. Imeli smo ž njo vedno neprijetnosti, ko pa je začela papat Vašo moko, bilo je po vsem.

Blaž Ibitz, Markovec, p. Staritrq pri Rakeku: Ker je Vaša otroška moka prav izvrstna, pošljite mi je zopet 2 kg.

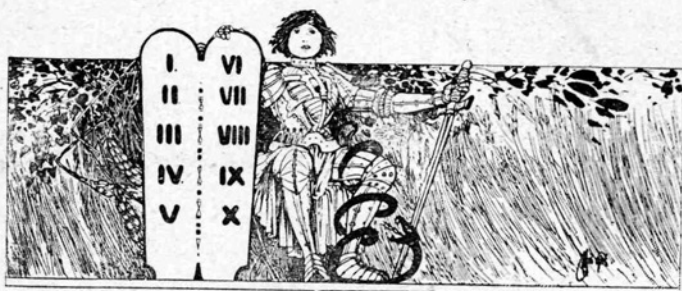
Janko Ježovnik, strojevodja, v Ljubljani: Prosim pošljite mi hitro še 3 kg. Vaše otroške moke, ker v resnici dobro speva.

O malinovem grogu.

„Tako dobre volje naš tata še ni bil, kakor včeraj,“ je pripovedoval sosedov Ivanček. „Mama je naročila od Vydre malinov grog in ga je hotela spraviti za tatov god. Tata se imenuje Andrej in njegov svetnik je ta mesec. Ali tata je že včeraj staknil ta zabojček in tako je bil vesel, da je mamkar objel. Meni je dal pet krajcarjev in obljubil mi je, da smem zvečer tudi malo majčkeno pokusiti ta grog. Mama je rekla, da se poda svoji osodi in da bo naročila družega, če bo vredno. Tata je odgovoril, da ga bo že sam. Po večerji je prinesla sebi in tatu vsakemu eno čašo, meni pa ni hotela dati ničesar, še le na velike prošnje mi je dala komaj dva naprstnika v eno majhno čašico, ki sem jo dobil od tete. V časah je bil krop, v kterega je vлил tata štiri žličice tistega rubinovega groga. Jako neroden je bil, vedno je teklo čez ali pri tem se je tako smejal, da ne vem kaj bi si prav zaprav mislil. Mama mu je dala tam tri koščke sladkorja in sebi tudi, meni pa le dva. Sebi je dala mama tri žlice groga, meni pa ni hotela nikakor dati več, kakor eno. Pili smo, dobro je bilo. Tata je hotel še in mama mu je dala še tri čaše meni pa nič. Ali tata je bil vedno veselejši, smejal se je in dejal je da pojde zmamo plesat. Mama se je tudi smejala in je rekla, da je že pozabila na tiste oblatne, ki jih je hotela naročiti sebi. Rekla je tatu, da je pil preveč groga. Tata je pa rekel da bo pil Vydrov malinov grog tako dolgo, dokler bo še kaj v steklenici. In danes sem nesel na pošto dopisnico in tam je bilo pisano: Pošljite mi takoj dve steklenici Vašega izvrstnega malinovega groga in eno škatljo maslovih oblat in eno desertk. Za božični večer mi ne pozabite poslati zopet isto ali o pravem času, neprekasno, kakor lani. Naročam že zdaj da ne bode imeli izgovora, da je težko storiti vse naenkrat. Za božične praznike mi pridenite tudi škatljo „Destink“ teh Vaših novih oblatnov. Bili smo jako zadovoljni in moja žena Vas povsod priporoča. — Doli je bil še tatov podpis in jaz se na njegov god jako veselim, na Božič pa še bolj. Verjemite, da res!“

Deset zapovedi o Vydrovi žitni kavi.

I.

Vydrova žitna kava je dar Božji; je **redilna, zdrava** in **nadomesti** zrnato kavo, za drag denar sem dovažano.

II.

Iznebi se **predsodka**, da iz žita ne more biti kava; iz njega je **kruh**, zakaj bi ne poskusili?

III.

Vzemi $\frac{3}{4}$ Vydrove in $\frac{1}{4}$ zrnate kave, ter jo **po** navodilu pripravi. Zrnato kupuj samo **najboljše** vrste.

IV.

Otrokom dajaj samo Vydrovo kavo. Radi jo pijo in ugaja jim.

V.

Vydrovo žitno kavo **pokuhaj** in netrpi, da bi se priprava iste le **zanikerno** vršila.

VI.

S cikoriijo oprezno ravnaj, ker ona da barvo, **kazi** pa **okus kavi**.

VII.

Z rabljenjem Vydrove žitne kave si **prihraniš**, ter to gotovo na drug način dobro porabiš.

VIII.

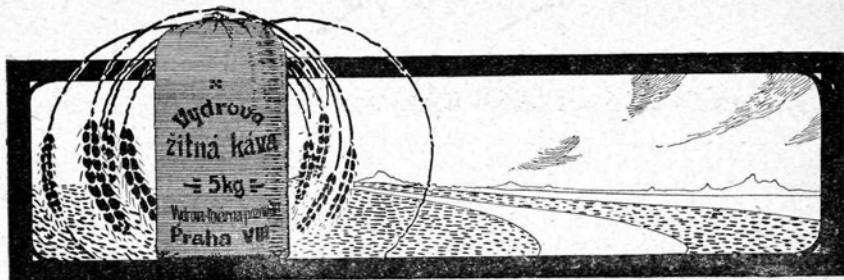
Nepozabi **priporočati** Vydrove žitne kave. Privošči tudi drugim tako dober zajuterk, kot samemu sebi.

IX.

Cena je nizka: 5 kg. za **4 K 50 v**, poštne prosto. „Domači Prijatelj“ mesečno zastoj.

X.

Naslov si dobro zapomni in se ne pusti z drugim motiti: **Vydrova tovarna hranil, Praga VIII.**

O Vydrovi žitni kavi.

U v o d.

Zrnata kava je od svojega občega razširjenja postala važni činitelj v proračunu naših gospodinj. Danes se le izjemoma kuha v družinah čaj, kakao ali po starem običaju juha za zajutrak. Še bolj v redkih slučajih, ki so že dokaz žalostne socialne bede in nespameti, nadomešča, še bolj strupeno žganje topel požirek kave. Posebno razširjena je ta razvada v delavskih krogih. Delavec vstaja zgodaj in nima časa čakati na lonček kave.

Smatra se velikim pridobitkom, da se je uvedla pri vojaščini črna kava za zajutrek, o kateri pa se rado pripoveduje, da se rabi za razmakanje svetila (biksa) za čevlje. Tam ne škoduje, vojak pa, mlad človek, ki bi potreboval kaj v resnici hranilnega, jo pije le po sili samo, ali jo meša z rumom.

V pripravi kave je cela vrsta napak. Zrnata kava sama nima nobenih hranilnih snovi in je telesu pravzaprav popolnoma nepotrebna. Ona spada v vrsto onih sredstev, ki delujejo razburjevalno na živčevje, ter v prvem hipu osvežijo ali ki imajo prav škodljive posledice, n. pr. čaj, tobak, opij. Če ne bi bilo mleka, ki je naravnost neprekosljivo hranilno sredstvo, bi kava ljudstvo mnogo hitreje in v večji meri degenerirala, kakor se godi. Mleko te uničujoče lastnosti kave vsaj deloma oslabi.

Priljubljenost zrnate kave dela njen aromatični vonj, ki nastane pri praženju. Ta vonj je zmes snovij, ki se dajo dozdatj le deloma kemično označiti. Poleg tega prijetnega vonja pa obsega kava strup, kofein, čegar škodljive posledice čuti na svojem zdravju tisoče in milijone ljudi. Posebno močna črna kava, vsakdanja pijača premožnejših mož, ima to škodljivost v veliki meri. Pritožujejo se na tresenje udov, na tolčenje srca, na nervozo. Naravnost uničujoča je za ljudi duševno delajoče, ki pijejo kavo zaradi njenega razburjajočega učinka na mozek.

So sicer izjeme. Najdete ljudi, kterim močna kava ne škodi. Ali to je vselej redka izjema pravila. Navadno se

dolgoletno zastrupljanje s kofeinom prej ali slej na vsakem bridko maščuje in dotičnik je primoran iskati nadomestila.

Ne pijte nikdar samo zrnovo kavo! Kadar spoznate imenitni okus Vydrove kave, našli ste idealno nadomestilo kavi zrnati. Obžalujete, da niste spoznali izvrstne lastnosti Vydrove kave že prej.

Nobene izgube dobrega teka ne zapazite pri svojem vsakdanjem zajutruku. Ako je napoj pazljivo pripravljen, skrbno skuhan, je tek izvrstnejši, kakor gole zrnate kave. Ta posebni, rži lastni okus, dela odvar boljšim in zdravejšim. Nobenega škodljivega upliva ne opazite več na sebi nasprotno hranilne snovi Vydrove kave dajejo vašemu telesu novih sil.

Nikar ne dajajte otrokom zrnate kave. Matere, ki delate to, grešite! Bleda lica vaših malih so posledica zrnate kave.

Recite, kaj mora biti vzgojevan otrok že v najnežnejši dobi k takim požitkom? Posebno ko mu to tako očitno škodi? Po eni strani skrb za dobro, nepokvarjeno mleko, po drugi primesek strupene kave.

Kako dobra je tu „Vydrovka“.

Danes se lahko trdi, da je našla Vydrova žitna kava razumevanje v vseh vrstah ljudske družbe. Njena potreba se ne omejuje le na kuhinje siromašnih, kjer je geslo štednja. Tam, kjer se gre za zdravje, največji imetek ljudski, predstavajo vse premoženjske razlike. Škodljivost zrnate kave je znanstveno preiskana in dokazana in to spoznanje si pridobiva tal tudi v družinah. Zato ta veliki uspeh Vydrove žitne kave! Od dobe svojega ustanovljenja ni Vydrova tovarna še nikdar zapazila padanje naročil, nasprotno število odjemalcev vedno bolj narašča. Vydrovka se s spoznanjem in priporočili vedno bolj širi. Povsod si pridobi priljubljenost in v enaki meri se opušča kava zrnata. Čeprav jo ne moremo popolnoma omejiti, vendar je pad njene spotrebe primerno velik.

Ni je hribovske vasice v oblasti jezika češkega, kjer jo ne bi poznali. Da, kmalu ne bo v celi monarhiji kraja, kjer se ne bi rabila, kmalu ne bo naroda, kjer ne bi bila priljubljena. To je lep uspeh našega truda in dela! Ta uspeh je naš ponos, on nam daje moč poskusiti pridobiti vsako hišo za uživanje Vydrove kave, posebno pa sleherno češko in slovansko gospodinjjo. Samosvest in razumna sodba čeških in slovanskih gospodinj je bil predpogoj našega uspeha, le njim se zahvalujemo, za tako hitro razširjenje „Vydrovke“.

Glavna pravila o „Vydrovki“ skušali bomo podati v naslednjih desetih točkah. Nađejamo se, da bodeta naklonjeni bralec in razumna bralka sledila naslednjim vrstam z zanimanjem.

Vydrova žitna kava je dar božji. Od vseh hranilnih sredstev, ki nam jih nudi priroda, je žito eno naj-

glavnejših. Pomislite si, kako bi nam bilo, če bi naenkrat ne imeli kruha, ki je skoraj temelj ljudske hrane. Od najstarejših dob je kruh najpriljubljenejša jed.

Človeštvo si je v teku tisočletij skušalo polepšati svoje bitje tudi s tem, da je našlo razun vedno novih in raznih vrst pripravljanja hranil tudi druge užitnine, ki so prijetne ali pravzaprav človeškemu organizmu popolnoma nepotrebne. To je tudi s kavo.

Kava ima približno $1\frac{1}{2}$ % kofeina, strupene snovi, ki ni brez škodljivih posledic za človeško telo. Vse bolezni, ki so nastale iz uživanja močne črne kave, dajo se ozdraviti le, ako se ista popolnoma opusti.

Ker smo uvedli z našo „Vydrovko“, kakor nadomestilo kave zrnove, žitno kavo, ki ji je po okusu najpodobnejša in ki nima niti ene škodljive lastnosti kave zrnate, pa gotovo označenje, da je dar božji, ni pretirano.

Zrnata kava je gotovo najpriljubljenejši užitek. Vydrova kava jo nadomestuje ali pa vsaj uživana kakor primes, škodljive učinke zrnate kave slabi. Zato se lahko imenuje dobrotnica vseh teh, ki bi se brez nje morali popolnoma odreči kave a imajo zdaj za zrnato kavo zdravo in hranilno nadomestilo.

Da je Vydrova žitna kava hranilna se lahko dokaže s kemično analizo, na katero bomo poznejše še opozorili. Da je zdrava je nedvomljivo. Manjka ji popolnoma strupeni kofein, kterega žito ne obseza in ki se s praženjem samim ne more razviti.

Tudi tega ne moramo naglašati, da je potreba zrnate kave, ki je danes še zelo velika iz narodno gospodarskega stališča znatna izguba. Zrnata kava je prekmorski plod, denar za njo gre preko mej.

Uvoznina je ogromna, za vsak kilogram plača se neglede na vrsto in jakovost 95 vinarjev. Zdražuje jo tudi dovoznina. To vse tvori zneske, ki gredo na milijone. Če razumno računamo bomo spoznali, da se zrnate kave uvaža tem manj, čim več se upotrebljava Vydrove kave. Razloček v ceni, ki je naravnost ogromen, ostane doma v žepih konzumentov ter je za narodno gospodarstvo dobičkom. Ostanek predstavlja kupno ceno za našo „Vydrovko.“ Potreba je bila kupljena doma, ostal je v državi tudi dobiček in nepotrebno je dokazovanje, da prispeva k domači produkciji, k njenemu razvitku in blagostanju.

Reši se predsodkov! Le predsodek je, ki v rodbinah brani „Vydrovko“ vsaj poskusiti! Kakor hitro je predsodek s pokušnjo „Vydrovke“ premagan, imamo enega odjemalca več.

Nečemo trditi, da izdelujemo iz žita kavo z absolutnimi njenimi učinki. Ali „Vydrovka“ ji je v okusu zelo podobna

Nadaljevanje zadaj.

DOMAČI PRIJATELJ

LETNIK V.

PRAGI, 1. NOVEMBRA 1908.

STEV. 11.

IVAN LAH:

SPREVODNIK MRMOLJA.

MESTNA SLIKA.

Z večer se je vrnil sprevodnik Mrmolja domov in je čutil v glavi veliko utrujenost in zaspanost. Bil je danes prvi dan njegove službe na električni železnici in je vozil po mestu od šestih zjutraj do desetih zvečer. Mnogo prošenj in potov je bilo potreba, predno je prišel na službo, kajti mnogo je danes ljudi, ki iščejo dela in težko se živi. Imel je ženo in dvoje otrok in težile so ga moreče skrbi, dokler ni dobil službo na električni železnici. Tako je danes vozil prvokrat. Vesel in lahkega srca je odhajal zjutraj na službo in ni mislil, da se bo vrnil tako utrujen, kajti predstavljal si je preje, da je zelo lahko in prijetno stati spredaj na električnem vozu ter voditi voz, ki vozi sam po gladkih šinah med visokimi hišami po volji sprevodnika hitro ali počasi. Mislil si je vedno tako, kako bo prijetno, ko bo on vodil voz in bo gledal živahno vrvenje po ulicah. Vedno je tam videti kaj novega, in življenje na ulicah je že zdavnaj Mrmoljo zanimalo, že zdavnaj, še ko je kot otrok posedal po pragih in po stopnjicah pred hišami in cerkvami. Toda danes je bilo vsega preveč, kajti isto vrvenje po ulicah, ki je včasih Mrmoljo tako zanimalo mu je bilo danes zelo na poti, tako da se je jezil na ljudi, na sebe in na cel svet. Zakaj, sam ni vedel. Zdelo se mu je samo toliko, da vsi ti ljudje, ki ljubijo življenje in se preganjajo po mestu za svojim dobičkom, se niti gotovi smrti umikati ne znajo. Res ko se je zvečer sprevodnik Mrmolja vračal domov, je očital sam sebi vse one nepredvidne in nepotrebne neumnosti, ki jih je bil storil v svoji mladosti, ko je brez dela in cilja pohajal po mestnih ulicah in delal napatje ljudem in voznikom.

Danes bi hotel povedati celemu svetu, da je naravnost greh pohajati po cestah in se lahkomišljeno ozirati sem in tja, ne samo, ker je to izguba časa, ampak ker je s tem velika težava za one, ki morajo voziti po cestah.

„No, kako je bilo?“ ga je vprašala žena, ko je stopil čez prag. Dvoje otrok mu je priteklo naproti.

„E, dobro,“ je odgovoril Mrmolja in iskal sedeža s trudnimi pogledi. Žena je položila predenj večerjo, toda njemu se ni hotelo jesti. Čudovita utrujenost in zaspanost sta ga zmagovali.

„Spat, spat . . .“ je ponavljal, „truden sem, ljudje utrudijo človeka, sodrga na cesti . . .“

Žena je videla njegovo utrujenost in se ji je smilil v srce. Odgrnila je posteljo in čez nekaj minut je sprevodnik Mrmolja ležal v trdem spanju in je globoko dihal. Po sobi je bilo mirno in tiho, dvoje otročjih glav se je skrilo v mehko vzglavje in skrbna žena se je naslonila na postelji poleg moža.

„Od česa je tako truden,“ si je mislila, „ali je bolan?“ In je poslušala njegovo globoko sopenje, ki je rastlo z vsakim dihom. Počasi so se dvigale močne prsi in celo telo je nemirno vstrepetavalo. Sprevodnik Mrmolja je zasanjal. Zasanjal je težke sanje . . .

Po cesti drči električni voz, sprevodnik Mrmolja stoji spredaj pred njim in drži zavoro s trdimi rokami. Zadaj v vozu se gnetejo ljudje. Stari mladi drug pri drugem, v dveh dolgih vrstah ob straneh sede in po sredi stoje. Sprevodnik Mrmolja gleda sicer naprej po ulicah, toda natančno dobro vidi debelega gospoda, ki stoji sredi voza in se z velikim jeznim obrazom ozira po onih, ki sede okoli njega. Njegov trebuh raste, raste, in skoraj že nimajo drugi prostora. Debela branjevka, ki je sedela prav vstric gospoda, je zdaj vstala in kriči: kaj se šopirate? Toliko ste plačali, kakor vsak drugi . . . In velik šum raste v vozu, maši se v njem človeška množica in nje vpitje se meša z vrvenjem po ulicah, z drdranjem koles in škripanjem voz. Ulica se je bila med tem napolnila s samimi otroki. V šolo gredo. Skoraj vsi so jednaki. Od mladosti in veselja žare nedolžne oči. Na hrbtu imajo torbe s knjigami in se zbirajo v gruče. Bolj in bolj raste njih množica. Pri vsakih hišnih vratih se ustavijo, seznanijo se z novimi tovariši in gredo dalje. Vse jih zanima, kar vidijo na ulici. Tam se pode psi in oni se zapode za njimi, tam stoji mal deček s kolami in vsi se zbirajo okoli njega. Vse vidijo, samo električnega voza ne vidijo. Sprevodnik Mrmolja zvoni; tudi zvonca ne slišijo. Napolnili so celo ulico in se ne ganejo nikamor; predrzno se smejejo sprevodniku v obraz, glasen smeh se razlega po ulicah nekdo se je prekopicnil na tla. Voz drči naprej:

„Bežite,“ kriči sprevodnik Mrmolja, „bežite, kaj se nastavljate, otročarija neumna; naj koga pvozim, kdo bo kriv?“ Toda oni ne beže. Smejejo se sprevodniku v obraz in se sujejo med

seboj. Sprevodnik se spomni na svoja dva otroka. Ko bodeta večja, pojmeta v šolo in se bosta izpostavljala po ulicah.

„Ho—o“ zavpije naenkrat cela množica. Sprevodnik se strese, nekdo je prišel pod voz. Sprevodnik zavira voz. Toda voz ne stoji; drči naprej, kakor da ga žene nevidna sila.

„Zavora je spustila,“ vpije sprevodnik, „bežite!“ In voz drči dalje po oživiljenih cestah okoli pa padajo otroci vsi na en kup in voz gre preko njih. Sprevodnik čuti samo močne sunke.

„Bežite, deca, ljudje božji, eh. . .“ Cel kup otrok že leži pred vozom, grozen brik in šum, ljudje žugajo sprevodniku, zakaj ne ustavi, on pa stoji brez moči in teži ga samo ena misel:

„Kaj bo sedaj?“ Naenkrat se voz zaleti, grozen sunek in — voz je skočil s tira. Krik in vik nastane v vozu. Stotine rok se stegujejo po sprevodniku, vse kriči, vpije in preti:

„Jaz nisem kriv, pustite me, jaz nisem kriv,“ vpije sprevodnik in se brani pretečih rok.

„Anton,“ kliče ga žena, „ali si bolan . . .“

„Kaj je?“ vprašuje sprevodnik s prestrašenimi očmi in se komaj dramí iz svojih sanj, komaj si misli, da je sanjal.

„Dihaš težko in cel čas zdihuješ,“ pravi žena in mu položi roko na vroče spoteno čelo.

„Aa, sanjalo se mi je,“ godrnja sprevodnik Mrmolja sam pri sebi, „nerodno ležim,“ in se obrne na drugo stran. Kmalu je bilo v sobi zopet vse tiho. Čez čas je sprevodnik Mrmolja zopet zasanjal. Zopet beži voz po široki velikomestni ulici. Množice ljudij se vale mimo po cestah in vmes se gibljejo veliki vozovi. Počasi se pomika cela gnječa, počasi, kakor brez cilja.

„Čemu hodijo vsi po ulicah,“ si misli sprevodnik Mrmolja, „kakor da nimaji doma nikakega dela. In vozovi se ne ganejo z mesta, kakor da so zaspali hlapci lenuhi na vozeh, kakor da so konji zadremali.“ Sprevodnik dobro ve, da se mu mudi naprej, no kam, tega ne ve. Naprej! Ni mučnejšega zanj na svetu, kakor množice, ki stoje in se ne ganejo in vozovi, ki so, kakor da jih je kdo privlekel za navlako in napotje na ulico.

„Naprej, naprej,“ vpije sprevodnik in zvoni z zvoncem. Toda počasi in leno se obrmejo nanj obrazi iz množice.

„Kam hočeš naprej . . .“ In se smejejo.

„Če nečete naprej, pa se umaknite na stran, jaz moram naprej.“

„Kam hočeš naprej, ali ne vidiš voz? . . .“

Sprevodnik zvoni z zvoncem toda vozniki se ne ganejo. Tu in tam se kateri ozre, toda voz se ne gane. Dve kočiji sta pridrdrali nasproti.

„Zganite se vendar,“ vpije sprevodnik, „kaj vozite po šinah in po sredi ulice, ako mislite dremati.“

„Mi nič ne dremljemo,“ se oglasi len glas na vozu.

„Pa udari po konjih,“ kriči nanj sprevodnik.

„Ej, po tebi.“ Bič je švignil po zraku, konji so se vzpeli nekaj je zadelo ob voz in sprevodnik Mrmolja ni videl drugega nego kopico voz in konj, ki so se pomešale v nerazložno gnječo, preko kojih pa je letel železniški voz. Pokalo in trlo se je pod njim. kakor da se podira svet; sprevodnik je čutil, kako iz onih razvalin vstajajo leni vozniki in žugajo z biči za njim.

„Kaj mi morete,“ si misli sprevodnik, „hitreje vozim. kakor vi vsi skupaj,“ in se jim smeje. „Vi lenuhi.“ Toda naenkrat je priletel v nekaj trdega: pred njim je ležala strta kočija že je klel na tleh. Močna roka je prišla zadaj sprevodnika za vrat:

„Kaj vendar delate, saj ste pokončali že celo cesto voz“ . . .

In znovič so se dvignile okoli in okoli preteče roke. posegale so po njem in divji glasovi so kričali:

Plačal boš, plačal, konje, vozove, škodo he“ . . .

„Pustite me“ je prosil sprevodnik, „jaz nisem kriv, nihče se ne umakne . . .“ Bolj in bolj raste množica okoli njega, črne jezne oči srše vanj in pesti se dvigajo nad njim . . .

„Kaj ti vendar je?“ vprašuje skrbna žena, bi še vedno sloni ob njegovi postelji.

„Nič,“ odgovarja sprevodnik in se budi iz težkih sanj, „težko ležim, težka kri . . .“ In se obrača na drugo stran.

„Ali se ti sanja?“ vprašuje žena.

„E, vrag vedi, kaj je,“ odgovarja sprevodnik in zaspi dalje. Toda njegov voz ni hotel obstati. Zopet je drčal po mestnih ulicah zmagovalno in s samozavestno silo, kakor da bi hotel dokazati, da je on največji in najsilnejši med vozovi na ulici, da leži v njem največja sila, ki je nihče ne more ukrotiti. Sprevodnik Mrmolja drži zopet s trdo roko zavoro in si misli:

„Ne uideš mi. Ko sem služil za hlapca, sem krotil dva konja, kakor vraga sta bila, živa kakor zmaja; toda konj je konj, če se plaši, nimaš drugega nego bič in vajeti; tebe pa udrim z eno samo zavoro.“

Tako se pogovarja z vozom. Toda v vozu je začelo brneti; živa sila razgraja v njem. Sprevodnik zavira. Misli si, kako bi to bilo, ko bi spustil celo silo v tek in kako bi to letelo po ulicah naprej in naprej do konca.

„Zaletelo bi se v hišo si misli in bi se vse zdrobilo, ali pa bi se preobrnilo po tleh . . .“ Nasproti se je primajal debel pijan človek in zdaj maha z roko: ustaviti . . .

„Komu bom ustavljal,“ godrnja sprevodnik, „haló, s ceste . . .“

Toda debeli človek se ne gane. Maha in maha in kriči nekaj, kar se ne da razumeti.

„Haló, počakaj . . .“

Sprevodnik ne sliši nič in vozi dalje. Naenkrat je zadonelo v postranski ulici, velik automobil se je privaril nasproti in zapeljal naravnost v električni voz.

„Kam voziš, tepec,“ vpije sprevodnik na človeka, ki sedi v avtomobilu. Toda med tem se je prekopicnil debeli pijani človek na tla in je padel naravnost pod voz.

„Že zopet neumnost,“ misli si sprevodnik in požene dalje. Velikanski vrišč se je vzdignil za njim.

„Kar je za menoj, me ne briga,“ misli si sprevodnik, „če se svet pogrezne.“

Toda tu se je naenkrat pred njim pojavil nadzornik:

„Ako boste tako vozili, zgubite službo, koliko škode ste napravili en sam dan.“ Sprevodnik molči in premišlja, koliko truda in potov je bilo potreba, predno je dobil službo, na katero se je tako veselil in sedaj jo bo izgubil takoj prvi dan. In kaj bo doma? . . . Na cesti se je zopet pojavil debeli človek in je kričal nekaj, kar se ni dalo razumeti. Obleko je imel umazano in klobuk zmečkan.

„Odškodnine hoče,“ si misli sprevodnik, „da bi ga vrag“ . .

Naenkrat se je pred njim cesta izpraznila, dolga in ravna je ležala pred njim do konca.

„No, tako, po takem se vozi,“ si misli sprevodnik, spusti zavoro in voz beži v celem diru po ulici.

„Vidiš, tako,“ govori sprevodnik in se ozira nazaj, kjer se debeli človek togoti na ulicah . . . Naenkrat začuti sprevodnik grozen tresk, voz se prevrne in on sam se valja na ulici z razbito glavo. Zadel je ob nasprotni voz. Množica ljudij leži okoli njega in od vseh stranij dero skupaj meščani na pomoč.

„Kdo je vozil? Kako je pazil, kje je sprevodnik?“ vprašujejo jezni glasovi.

„Jaz, jaz,“ govori sprevodnik, „tukaj sem, storite, kar hočete.“ In so posegli po njem policaji in drugi.

„Ampak doma imam družino,“ govori sprevodnik, „hotel sem zanjo služiti kruh.“

Počasi vstaja iz razvalin; pred njim leži velik kup desk in železja in ljudje se zvijajo pod razvalinami.

„Koliko je mrtvih?“ vprašujejo glasovi in od strani se oglašajo jok.

„Pol je mrtvih,“ odgovarja nekdo, in tu je morilec . . .“ In zopet se stegujejo preteče roke po sprevodniku.

„Pustite me,“ prosi: „pustite me, jaz nisem kriv. Ako me obesite, pomislite — družina — žena in dva otroka“ . . .

„Anton,“ kliče ga žena s prestrašenim glasom „ali si bo-an, Anton . . .“

„Ah,“ vzdihuje sprevodnik in se buči iz težkih sanj.

„Koliko je ura?“

„Kmalu bo pet. Treba bo vstati.“

Trudna roka sprevodnikova išče sladkega objema; ovija se ženi okoli vratu in izprašuje:

„Kje so otroci?“

„Spe . . . Ali si slabo spal?“

„Slabo, same sanje, neumne. Nemirna kri. Vidiš, cel dan se človek boji, da kam ne zadene in po noči se vse skupaj zmeša.“

Žena se skloni nad trudno glavo in govori:

„Čemu se boš bal, celo noč sem slonela nad teboj.“

„Vsaka služba je od začetka težka,“ govori sprevodnik, „no in danes zopet cel dan.“

Skozi okno je posijal prvi dnevni žarek. Žena je odšla v kuhinjo, sprevodnik Mrmolja pa je počasi zbiral spomine na ponočne sanje in premišljal, kaj mu novega prinese dan.

„Vsemu se je treba privaditi,“ je mrmral sam pri sebi, ko je sedel v svoji sprevodniški opravi k mizi, kjer ga je pozdravljala dišeča kava.

KRISTINA.

V VINTGARJU.

Noči je jasne srebrnina
prepletala tihotni gozd nad nama,
strmela sva v divoto nočno ...
in z nama bila je ljubezen sama. —

Prišle božanstvene so sanje
nalahno dušo najino objele,
in Radovne vode kristalne
ljubezni pesem so šumele ...

Zamišljene so stale jelke
kot da pozabljeni spet vračajo se dnevi
a nama so na licih se igrali
ljubezni srečni, blaženi usmevi ...

KOMPOLJSKI:

NEZGODA SOLICITATORJA LIPIČA.

Čudno. Včasih imajo neznatne malenkosti velikanske posledice. Pri nekaterih ljudeh odločajo taki malenkostni slučajji smer za celo poznejše življenje.

Nekoč sem poznal mladega in krepkega fanta, ki je bil ponos svojih staršev in ljubljeneec svojega dedeka. Ta dedek je imel še precej okroglega pod palcem. Ko je ležal na smrtni

postelji ter delal vpricho svojih sosedov oporoko, je volil svojemu ljubljenemu vnuku največji znesek, tisoč kron. Mati ni mogla obdržati te vesele novice za se, ampak jo je takoj hitela pravit sinu, ki je cepil pred hišo drva. Sina je tako prevzela ta novica, da je nehote glasno zaukal. Tudi dedek je slišal na smrtni postelji ta vrisk ter vprašal, zakaj fant vriska pri belem dnevu, ko leži on na smrtni postelji. Mati mu je povedala pravi vzrok. Dedeku pa se je nabral zgubani obraz v še večje gube, čelo se mu je stemnilo in zaukazal je, da naj se zapiše njegovemu veselemu vnuku namesto tisoč, samo sto kron.

Tako drago ne more vsak zavriskati. Enkrat je odprl usta, in šlo je devetsto kron rakom žvižgat. Toda to še ni najhujše. Glavno je, da je potem postal ta fant ravno vsled tega dogodka — pijanec za vse življenje . . .

Tudi življenje solicatorja Lipiča nam jasno priča kako lahko vplivajo malenkosti na posameznika, za katere bi se drugi ne zmenili dosti ali bi jih pa k večjemu obrnili samo na njihovo smešno stran. Neki samnasebi malenkosten in neznamen dogodek je povzročil, da je zapustil gospod Lipič v kratkem času naš trg, da je ostal samec vse svoje življenje in da od tistega časa ni nič več vžival — svinjskega mesa, dasi ga je imel preje jako rad. Vsi drugi so videli v tistem obžalovanja vrednem dogodku za solicatorja Lipiča samo smešno stran, a on je občutil vso tragiko, ki ga je spremljala vse poznejše življenje in ki se je ni mogel nikoli več iznebiti.

Rad je prišel v naš trg in še danes bi bil med nami morda celo srečen družinski oče in ljubljien soprog svoje ženice, ki bi mu gotovo večkrat postavila na mizo okusno svinjsko pečenko, njegovo naljubšo mesno jed, da bi se ne bilo tisto dogodilo. Tako pa nas je zapustil, šel po svetu in živel sam samcat brez otrok, brez ljubljene soproge in — brez svinjske pečenke.

Vsi smo ga radi imeli, vsi od njegovega šefa gospoda notarja, pa tja do brhke natararice Jerčke pri „Grozdu.“ In dobro se je počutil med nami napol gosposkimi, napol pa kmetskimi tržani, četudi je bil prišel iz mesta. To se mu je videlo na dobrohotnem smehlčaju, ki se je vedno zibal na rdečem licu malega gospoda Lipiča. To so nam pravile nekoliko prevelike oči za tako majhnega človeka, ki so dvoumno pomežikavale za zlatim ščipalnikom. O tem nam je pravil včasih sam s svojim visokim — skoro ženskim glasom, ki je bil samo prvi hip presenetljiv a ne neprijeten.

V kratkem času smo se ga tako privadili, kakor se privadi otrok lepe igrčke. Po svoji nenavadno majhni postavi je bil res kakor kaka igrčka med nami, ki smo bili napram njemu pravi velikani. Posebno pa je bil še priljubljen med ženskim spolom. Zakaj, se ne da več določiti natanko, ker je bil prekratek čas med nami. Morda so ga trška dekleta videla rada za to, ker je bil vedno napravljen po najnovejšej modi, ki se je najbolj

kazala na ovratnikih in kravatah. Vsak dan, v petek in svetek je bil, kakor bi ga bil vzel ravnokar iz škatljice. Še najbrže se jim je pa priljubil s svojo majhno postavo in z namazanim jezičkom. Menda bi ga bile imele rade za nekako igračko. Po mestih se dame kratkočasijo s psički; pri nas pa ni razvit tak šport, in tako so se mislile kratkočasiti z malim Lipičem. A sollicitator Lipič je imel kljub svoji neznatni osebeci veliko mero navihanosti in premetenosti. Četudi je bil navidez drugim za igračo in kratek čas, vendar niti ženskemu spolu ni hotel igrati klovna. V resnici se je on igral z njimi. Vsaj trgovčeva hčerka Matilda se je bila zaljubila vanj, da sama ni vedela kedaj. Zabavala se je z njim, igrala ob dolgih poletnih dneh, ko ni bilo dosti opravila v prodajalni. A naposled se je zaljubila v to igračko, v gospoda sollicitatorja. In iz te ljubezni bi bil nastal gotovo zakon, več ali manj srečen zakon, kdo ve. Zakaj, tudi Matildin preračunajoči oče se je bil končno sprijaznil s to mislijo.

Tako je kazalo vse najboljše za gospoda Lipiča in za nas. Vse je bilo v najlepšem tiru, da bi bil ostal sollicitator pri nas, četudi kot oženjenec za vedno. Pa je že tako. Kadar človek misli, da je vse najboljše uravnano, da se ne more ponesrečiti, kadar misli prijeti opolzko srečo in jo obdržati stalno, takrat se kaj rado pripeti četudi kaj malega in neznatnega, da se zrušijo naši gradovi stavljeni v oblake, da se nam sreča izmuzne iz rok ter se nas poslej izogiblje na vse načine.

To je izkusil tudi sollicitator Lipič. Zgodilo se je pa tako-le: Nekega poletnega dopoldne je šel sam gospod Lipič iz pisarne na pošto. Navadno je sicer hodil na pošto star pisar gospoda notarja, ki se je bil že čisto sključil in posušil v dolgoletni mastni službi. A odkar je nastalo med sollicitatorjem in trgovčevu Matildo ljubavno razmerje, je kaj rad stopil sam Lipič na pošto, če se je količkaj mogel odtrgati iz pisarne. Matilda je navadno stala ob tisti uri na pragu prodajalne in tako sta se vsakokrat vsaj videla in često tudi izpregovorila par besedi, kar je obema tako dobro delo.

Tako je bilo tudi tistega dne. Ko je šel sollicitator na pošto, ga je pot peljala mimo trgovine Matildinega očeta. Matilda sicer ni stala na pragu, pač pa jo je videl za pultom, ko je ravno odpravljala nekoga z blagom. Lipič jo je prijazno pozdravil ter odhitel na pošto dobro vedoč, da ga bode gospodična Matilda nazaj grede že čakala na pragu s prijaznim nasmehom, z zaljubljenim pogledom in sladkimi besedami na jeziku.

In res ni se motil v svojih mislih. Ko je stopil iz pošte, je že Matilda stala na pragu in ga pričakovala. Šel je k nji in jo prosil za dišeči nageljček, ki ji je gledal izza nove bluže. Seveda ga je tudi dobil po kratkem obotavljanju gospodične Matilde. Saj je bil ravno njemu namenjen.

Ravno tisti dan je gospod Lipič še posebno ugajal Matildi. Imel je na sebi novo popolnoma belo letno obleko. Glavo mu

je pokrival bel moderen slamnik z visoko štulo, širokimi okrajki in s črnim trakom. Male noge so mu tičale v tesnih belih črevljih. Vse to mu je kaj dobro pristojalo, da res ni bil napačen človek že po zunajnosti, samo, ko bi bil le malo večji, Tako je pa ostal kljub visokim petam in še višji štuli slamnika vendar le samo lepa igračka.

Za kratek čas se je poslovil od Matilde s sladko besedo in z globokim poklonom. Mudilo se mu je v pisarno s pošto k gospodu šefu. Pod pazduho je imel nenavadno veliko pisem in časopisov za svojega šefa. Vendar se je na oglu še enkrat obrnil proti Matildi.

„Ali mi prinesete danes obljubljeno knjigo, gospod Lipič?“

„Oprostite, čisto sem bil pozabil, gospodična.“

„To pač ni lepo od Vas.“ Matilda mu je koketno zažugala s prstom.

„Čakajte, še danes jo dobite.“

„Če le res.“

„Stopil bom sam h gospodu adjunktju, da mi jo vrne in in potem jo . . . joj . . .“

Gospod Lipič je pretrgal stavek s prestrašenim „joj“. Zakaj v tistem hipu se je odigrala ona nesrečna malenkost, ki ga je odnesla iz našega trga za vselej, ki mu je vzela bodočo boljšo polovico in vse veselje do — svinjske pečenke. Stal je na voglu precej razkoračeno, kar je bila sploh njegova grda navada. In pridrvela je ravno takrat izza hiše velika suha svinja s klapastimi ušesi in vsa mokra od prijetne kopeli v mastni gnojnici. Lahko bi našla drugo pot; ko bi ji velika ušesa ne zastirala prostega pogleda, bi bila videla celo malega gospoda Lipiča, ki je stal na oglu razkoračenih krakov. Tako je pa zašla med njegove kratke noge ter ga izpodnesla in zdirjala ž njim kakor za parado po sredi trga v veliko veselje vseh tržanov in na žalost Matilde, ki je kakor okamenela stala na pragu ter gledala svojega vitežkega ljubimca, kako jaha svinjo v največjem diru. Svinji sami ni uga-jalo to breme, zato se ga je hotela iznebiti ter je bežala, kar so jo nesle noge. — Gospod Lipič pa se je prestrašen držal za velike ščetine ter lovil z nogami tla pod seboj, kar se mu pa radi kratkih nog ni hotelo posrečiti. Po poti pa je zapuščal sled strašne dirke s pismi in časopisi, ki so leteli ispod pazduhe; potem mu je v diru odnesel veter še širokokrajni in moderni slamnik z visoko štulo. Ker svinja ni imela na sebi sedla, zato ni bila posebno rahla ježa. Drugače bi vendar ne bil zapustil ščipalnik nosu gospoda solicatorja in si poiskal trdnejšega mesta na tleh. Ko je tako pokapalo vse na tla od prestrašenega jahača, se je naposled zvrnil tudi sam na peščeno cesto.

Otročaji so zagnali krič, škodljivci smeh in vse to je privabilo tržane na svetlo, da so stopali na prag, odpirali okna ter gledali nenavaden prizor. Mnogi so prišli prepozno, ko se je že gospod solicator pobrzal in hitro izginil ves lisast po beli obleki

v bližnjo vežo. A še vedno jih je še več kakor preveč bilo priča čudni dirki. In še tiste minute je ves trg govoril samo o tem.

Solicitator Lipič pa se od takrat ni več prikazal ne v našo družbo pri „Grozdu,“ ne kje drugje na trgu. Zaklenil se je v svojo sobo in preklinjal vse: svinjo, pošto, Matildo in njeno ljubezen ter celo svojo malo osebo. Pravili so, da je šel zvečer, ko se je stemnilo na dom k svojemu šefu. Takrat sta poravnala med seboj in drugo noč po tistem nesrečnem dogodku se je odpeljal ponoči nekam v tujino dobro vedoč, da ne bi hotela imeti Matilda takega jahača za moža. Morda bi bil še njegov šef zanj v skrbeh, da bi mu ga ne bi odnesla nekoč kaka svinja. Na vsak način bi se pa pri nas ne mogel izogniti trškim paglavcev, ki bi kazali s prstom za njim.

Nedavno smo čuli, da je umrl nekdanji naš gospod Lipič v oddaljenem mestu popolnoma zapuščen brez žene in otrok kot zapit in izgubljen pisarček pri nekem dobrem advokatu, ki ga je imel še iz golega usmiljenja v svoji pisarni.

ORIN:

ROMANCA.

Zaljubljena pesem glasi se:
pošluša dekle jo in joka
in v solzah srce ji topi se
in šopek oklepa ji roka . . .

Predragi, po rožmarin pridi:
ponašal se bodeš v nedeljo —
i ona ta šopek naj vidi —
izpolni, izpolni to željo! . . .

Pa fantič čez polje prepeva
in k drugi vriska in poje
in joka osamljena deva . . .
— Nemara več ljubavi moje! — —

JOSEP PREMK:

CUNJARICA ALBERTINA.

Plaho se je ozrla Albertina po začrnelih, s pljunki zamazanih stenah, ko so se zanj zaloputnila debela, težka vrata. Troje razuzdanih pogledov jo je pozdravilo tam od kota, troje obrazov, in v vseh je bilo začrtano izgubljeno, bogve na

kak način zaigrano življenje . . . Nastarejša izmed njih se je celo nasmehnila, da se je pokazala vrsta žoltih, kakor v velo oranžno lupinjo ovitih zob, in višnjevi kolobarji pod krvavo obrobjenimi očmi so se ji odurno raztegnili.

„Pozdravljena prijateljica!“

Na to so se zasmejale vse tri. Rezek je bil ta smeh in Albertina se je oprijela plaho za zid, ker jo je bila groza teh tujih, razuzdanih tovarišic.

„Pustite me,“ jih je poprosila, a zopet so se zakrohotala njenemu otroškemu glasu, ki se je tako otožno zgubljal pod obokani strop zatohle ječe.

Stala je ob zidu in držala v naročju dete, ki je nerodno krnilo z ročicami. V obraz je bila bleda, prestrašena, in zmedeno so ji blodile oči po kotih, po stenah, po tleh in se zazrle naposled sramežljivo v krvave razpoke, ki so ji zevale med prsti na bosih nogah.

Tako je stala nekaj časa, kot da ne razume, kaj se je zgodilo z njo, po tem pa je sedla z detetom v naročju na prašno. vegasto klop in kakor pritajeno ihtenje se je začulo po ječi . . .

Takrat, ko sta bivala z očetom zunaj mesta, je bila Albertina še napol otrok. Dvoje debelih kit se ji je zibalo po hrbtu in dvoje velikih, črnih oči ji je zrlo začudeno — plaho v svet . . . In dasi ji je sevala iz bledikastega obraza neka tiha skrb, so se ji vendar včasih nasmehnile drobne, rubinaste ustnice. Takrat ji je bilo sedemnajst let, in pridno je hodila od hiše do hiše in nabirala stare nerabne cunje in jih potem prodajala cunjarju.

Lepo življenje je živila takrat in marsikdaj, ko se je zvečer vračala utrujena proti domu je z veseljem preštevala bore krajcarje, ki jih je prislužila čez dan. Res je bilo težko, in mnogokrat jo je bilo celo sram, ko je stopala tako, — z veliko vrečo na hrbtu — polno starih cunj, bosa in na vse načine zakrpana mimo lepih, mladih gospodičen po širokem, mestnem trotoirju, in so jo srečavali obrazi, ki so se upirali vanjo z začudenjem. A ob takih slučajih je zasanjala, da si morda vendar prihrani kak krajcar; in ko bo imela skupaj takole kake tri goldinarje si kupi črevlje ali obleko lepo, novo, nezakrpano, in z radostjo v obrazu in srečo v srcu bo stopala potem med vrstami teh presrečnih ljudi. Težko je bilo trkati od vrat do vrat in ponižno prositi za nerabno, zavrženo šaro, ko jo je marsiko pogledal tako začudenosno in se ji le malokdo nasmehnil. Pa vendar je napolnila vrečo vsak dan in na večer je stopala proti domu vsa zamišljena v svoje lepe sanje . . .

Stanovala je z očetom v predmestju, v pritlični kleti, ki je nekdanj služila za shrambo premoga. Visoko pod obokanim stropom, poraščenim z raznovrstnimi gobami, ki so razširjale neprijeten, zagaten vonj, je bilo malo zamreženo okno, a še to od cestnega prahu tako okajeno in zamazano, da je bil sredi solnč-

nega poldneva v kleti vedno puščoben polmrak. Stene so bile vlažne, dolgi curki so se vili k tlom in ob svitu leščerbe so se kristalno blesteli. V kotu je bilo nametano nekaj slame, ker posteljo je vže davno prodal; in tam sta ležala, po leti vsa mokra od kapljajoče vlage, po zimi vsa prezebla in premrta.

Ko se je zvečer vrnila, očeta navadno ni bilo doma, prihajal je po noči in včasih zelo pozno. In kadar je vstopil se je stresla po celem telesu; ljubila ga je sicer, ker bil ji je edini: bratov in sester ni imela, a matere ni poznala nikdar. Tako je prišel navadno brez besed, brez pozdrava, samo pogledal jo je in že je znala, kaj hoče. Položila je pred njega vse tiste krajcarje, ki jih je zaslužila čez dan, a oče je bil zelo neveren: preiskal ji je vse žepe, včasih je pogledal celo v bogate, težke kite, ni li morda skrila kaj v lase in lokavo so se mu pri tem iskrile motne, zalite oči, da je bilo Albertine groza . . . Potem pa je zopet odšel in se povrnil navadno z jutranjo zoro opotekajoč in z gnjusnimi kletvami. „Albertina!“ ji je dejal nekoč. „Pripovedoval mi je David, da se k njemu nikdar ne zglesiš. Kaj je to!?“

Albertina je povescila oči in ni si upala odgovoriti.

„Prokleta! Za to mi prineseš vedno le ta bori drobiž, ko greš menda komaj v vsako deseto hišo. Glej, da se mi takoj jutri oglasiš tudi pri Davidu — bogat je, in lahko ti da več ko drugi!“

Albertina je molčala in tisti večer je spala nemirno . . . Videla je vedno pred seboj Davidov zgubani obraz, njegove male, risje oči, ki so jo gledale tako hudobno kadar je prišla mimo njegove prodajalne in bala se ga je, dasi sama ni prav znala — zakaj . . .

In drugi dan, ko je prišla mimo hiše žida Davida, je plaho vstopila v štacuno.

„Oho, Albertina!“ se je nasmehnil David in raztegnil debele ustnice. „Le bliže Albertina, kaj pa bi rada?“

Albertina je odložila vrečo in se sramežljivo ozrla po pisani robi, ki je bila razobešena po prodajalni.

David je opazil, kje blodijo njeni pogledi in zadovoljno se je nasmehnil.

„No, Albertina, kaj pa se bojiš? Le govori, kaj bi rada?“

Stopil je bliže k njej in tedaj je zajecala tudi Albertina:

„Ako imate kaj starega — prosim . . .“

Zasmejal se je David, da se mu je streslo tolsto telo in se premišljeno potem pogladil po že nekoliko osiveli bradi.

„Starega — praviš? — Ali bi ne hotela raje kaj novega?“

Zelo prijazne to bile njegove besede, kot mu je bilo prijazno lice, in privlekel je iz bele škatulje kopo pisanih rut. Lepe so bile: rumene z rdečimi pikami, zelene višnjevo obrobljene, bele in raznovrstno pisane in marogaste. In Albertini so se nasmeh nile oči, ko jih je zagledala tako nove, še vse lepo poravnane, a ostala je tiha.

„No, katero hočeš?“

„Saj nimam denarja —“

Zopet se je zasmel David njenim plahim besedam in dolgo je počival njegov pogled na njenemu napol razcvetelemu, svežemu telesu.

„E, nič zato, pa plačlaš drugič, ali pa ti dam zastonj, ker si revna. Samo — le vsaki dan pridi! Za jutri pa ti pripravim tudi nekaj starega, da bodeš lahko prodala!“

Tako je govoril David in pomolil Albertini lepo, novo ruto.

Albertina skoro ni mogla verovati, da misli David resno, ker še nikdar ni imela tako lepe, nove rute, in sedaj jo dobi kar zastonj. Zato je plaho stegnila desnico, a ko se je doteknila židove roke jo je hitro zopet odmaknila in — odhitela iz prodajalne.

Žid David je zopet pospravil svoje robo v škatulje in ko se je ozrl za njo, ki je hitela že čez cesto, je zgubančil obraz v zadovoljne gube . . .

„Tako idi vsaki dan,“ ji je dejal na večer oče, ko mu je podala skupljen drobiž. „Dober človek je David, tudi mene se mnogokrat spomni s kako desetico. Le spoštuj ga; in ne bodi tako proketo plašna!“

Ko je govoril, je gledal v tla in Albertina je čutila njegov od pijače opojen dih.

In tudi tisti večer Albertina ni mogla spati. Očeta ni bilo, in sama je ležala sred vlažnih, temnih sten.

Tam na prašnem sodu je brlela svetilka in nešteto mušic je plesalo okolo plamenčka, ki je vsak hip prestrašeno vzplapolal, kot da se je zbal dolgočasne tišine.

Albertina je ležala v kotu, globoko udrta v slamo in gledala topo v strop, ki je ves blestel od vlage. Spominjala se je na tiste čase, ko je bila še majhna in sta z očetom stanovala v lepši sobi. Oba sta imela vsak svojo posteljo in kadar se je v jutru prebudila je oče že vedno odšel na delo. Pa tisti časi so kmalu minuli, ker prodal je oče posteljo in tudi blazine in počasi še opravo in pričel je prihajati pozno v noč in mnogokrat očitno pijan. Nič več mu ni bilo do dela in ves se je izpremenil. Prej jo je včasih pogladil po laseh, celo poljubil jo je često, a sedaj je bila njegovo lice resno, prihajal je s kletvami, celo pretepel jo je, dasi ni znala zakaj. Včasih bi bila rada zajokala — glasno, da bi jo čuli daleč naokrog, a bala se je njegovih strogih pogledov. In njegovo lice ki je bilo nekdanj tako vedro je potemnilo, nikdar se ni zasmel razun v pijanosti, a tedaj je bil njegov smeh ostuden in raje bi videla Albertina, da bi se razjokal. Pa vse je še pretrpela z upom, da se morda kdaj obrne na bolje, da bosta zopet živela kot nekdanj, a da jo sili sedaj k židu Davidu, to jo je najbolj morilo. Nekoč je pač tudi stopila v njegovo hišo, mirno, brez strahu, kot v vsako drugo, a od tedaj nikdar več. Sprejel jo je smehljaje, a ko se mu je približala, jo je pogladil po licu in jo hotel objeti, da je odbežala preplašena . . . Zato tudi ni bila nič kaj vesela lepe, nove rute, ki jo je prejela iz njegovih rok in

najraje bi mu jo nesla nazaj, da se ni bala očeta . . . — Bog ve, kaj misli s tem —, je premišljevala, ker je znala, da ne da David nikomur na up, kaj šele zastonj. In sklenila je ob priliki poprositi očeta, da ne obišče več Davidove trgovine — in s tem sklepom in upom se je nekoliko umirila . . .

— In hodila je zopet od hiše do hiše z veliko vrečo čez ramo in srečavali so jo obrazi, ki so se upirali v njeno lepo lice polni začudenja . . . Na večer se je vračala trudna, a oče ni prihajal več, da ji odvzame denar. Še poprašal je ni, koliko je skupila, prihajal je zelo, zelo pozno, zamazan, brez klobuka, in zalival se je na slamo kar tako oblečen.

In ker sta živela večina tako brez besed, Albertina tudi že nekaj časa ni obiskala žida Davida.

Nekoč pa je prišel oče temnogled precej pozno zvečer in jo zgrabil za kite. Ker je bil pijan se je opotekel in je potegnil tudi Albertino za seboj, ki je vsa trepetala od strahu.

„Prokleta!“ je viknil zateglo ko je vstal in stopil je prav pred njo s stisnjenimi pestmi. „Ali tako izpolnuješ mojo zapoved!? Kaj se ogibaš Davida — njega ki me živi!? Hočeš-li, da mi odreče vsako nadaljno pomoč? Ali ni dovolj, da ti pustim vse kar zaslužiš, a— a — a?“

In odšel je kmalu opotekaje ne da bi pogledal denar, ki ga je Albertina položila med tem predenj vsa udana in preplašena . . .

Šele ko je izginil v temnem hodniku je zdrknila na kolena in si zakrila solzno obličje . . . —

„O, Albertina, pa te dolgo ni bilo videti!“ jo je pozdravil drugi dan žid David, ko je vstopila vsa preplašena v njegovo prodajalnico. A še bolj je prebledela, ko je zagledala poleg Davida tudi svojega očeta, ki je ravno nekaj pospravljaval v žep a odšel takoj, ko je vstopila.

„Prosim, ako imate — kaj —“

„O le pridi Albertina! Že pred tednom sem pripravil mnogo doli v skladišču,“ ji je prijazno odgovoril David in namignil naj mu sledi. Albertina je za hip pomislila, a spomnila se je na očetovo strogo zapoved in plaho je postopila doli po slabo razsvitljenih stopnicah v skladišče. David je odprl prva vrata in velika bojazen je obšla Albertino ko je videla, da mora še naprej. David je odklenil še druga vrata in pustil Albertino naprej, v poltemni souterrain in na to je vrata za saboj — zaklenil. Samo eno okno je bilo visoko gori ob cestnem trotoirji, a debelo steklo je branilo, da se ni čulo, kako je klicala Albertina na pomoč . . .

Ko je čez precej časa prihitela vsa razgreta in preplašena iz prodajalne se je zgrudila pred vrati in nezavestno so jo odnesli domov . . .

In šele čez nekaj dni so jo zopet videli z vrečo čez ramo, hitečo od hiše do hiše. A njene oči velike, lepe so se upirale

v tla, njeni pogledi so bili plahi in po določenih mesecih je zopet ni bilo videti . . .

Ko je okrevala se je napotila k Davidu, bosa kot je bila, z detetom v naročju, a David je bil hladen in vrgel ji je nekaj drobiža . . .

Tedaj jo je zaskalelo v srcu kot še nikdar poprej, tako globoko je začutilo vso mizerijo svojega življenja, da se ni zavedala, jeli mu je zabodla nož, ki je ležal na mizi v vrat ali v srce — ali ji je morda padel še v pravem času iz rok, ker vklenjeno jo niso psovali kakor morilko . . .

V ječo se je spuščal mrak, in še vedno je ihtela Albertina tam ob steni na dolgi, vegasti klopi.

Včasih se je detece zakremžilo, a ko se je storila popolna noč in so stene kakor tudi obrazi njenih sojetnic potonili v temo je polagoma utihnilo vse.

Samo po noči se je nekaj sunkoma prevrglo, zavzdihnilo je . . . in je utihnilo. — —

Ko je odprl ječar zjutraj debela težka vrata, je zagledal troje preplašenih obrazov in Albertino, ki je ležala na obrazu vsa krvava, bleda in mrzla — s prerezanimi žilami.

IGNACIJ HUDÉ :

SAM.

Sam sedim v polmračni sobi;
po gorah se megla vlači,
dušo mojo mōra tlačī,
kamen mi leži na duši.

Sam sem; zapuščen, zavržen.
Kje prijatelji so moji,
kje njih trume, kje njih voji?
Daleč so, — jaz brez pomoči.

Daleč so; neznana tuga
jim je moja; je neznano,
da že zdavno je pregnano
mi iz srca vse veselje.

Vesele se vsi v zavesti,
da i jaz sem srečen z njimi,
ne vedo pa, da mi v zimi
žalostno srce trepeče.

V srcu mojem je puščoba,
nič ne najdeš v njem zelenja;
vse je pusto, nič življenja.
Vse je tužno, mrtvo, prazno.

V razvalinah srce moje
mi leži nekdanj ponosno.
Zrušila ga pogubonosno
vihra je življenja jezna.

Po nesrečnih razvalinah
lazi tiho žena bleda;
bōl ji sije iz pogleda,
žalost, tuga, bolečina.

Hodi, ždi, sedi, počiva,
joka, stoka, roke vije,
las si ruje, glavo bije,
valja se in zvija v mukah.

Kdo ta žena je nesrečna?
Kaj tako bridko vzdihuje,
žalosti se in tuguje?
Kaj na groblju tužna dela?

Glej ji krilo živo-rdeče!
Kaj naj to ti razodeva? —
Glej, ljubezen je ta deva
po ljubezni plakajoča. — —

Na prestolu je ljubezni
v srcu mojem mi sedela
deva zala in mi pela
pesem o ljubezni sladki.

Kaj se ženski sme vrjeti,
kaj so vredne nje besede,
cvetke kaj ljubezni grede,
to učil sem se pri ljubi.

Ne žalujem, ker ljubezni
moje ljuba več ne mara;
res da huda je prevara,
a po njej jaz ne žalujem.

Vendar žalost dušo tare,
tarejo me bridke tuge;
žalostim se, kajti druge
ljubiti zdaj več ne morem.

ZOFKA KVEDER-JELOVŠEK.

ČEVELJČKI.

Nocoj po noči nisem mogla spati. Sanjalo se mi je nekaj čudnega in težkega. Prebudila sem se s strahom, srce mi je utripalo in lasje na sencih so bili mokri od potu. Roke so mi bile slabe in tresoče v zapesti, ustnice vroče in posušene. Sela sem na postelji in počasi so se razgledavale oči naokoli. Mesec je sijal v sobo, polnočni mesec, ves srebrn in skrivnosten. Pozabila sem sanje ta hip in začudila sem se lepoti mesečne noči, ki je molčeča in svetla gledala skozi okna v sobo.

Naslonila sem se nazaj na blazine, podprla glavo in se zamislila v tiho, tiho noč. Vse spi, nikjer glasu. Mesec sije in soba je čudno mirna in molčeča. Na beli otročji prukici stoji dva para rdečih cipelic. Ene so večje, ozke in dolge, zelo pravilno stoje, kakor vojak, kadar salutira generalu. Te so od Vladoše. Sama jih je postavila tja z veliko pozornostjo, kajti cipele so še čisto nove, komaj en dan stare. Druge pa so majčkene, nekako smešne in prikupljive. To so Pikičine copatice, prve, ki smo jih nataknili na njene mile in mehke nogice. Ena je bila prevrnjena, izgledala je nekako ganljivo in prisrčno.

Tiho je gledal srebrn mesec skozi okno. Cipele na prukici so bile rdeče, kakor po dnevi ali mirne so bile in kakor utrujene.

Po kakšnih potih bodete hodili čeveljčki? V grlu me je stisnila čudna milina in misli so ponavljale: Kod, recite kod bodete hodili, čeveljčki? Po kakšnih cestah pojde Vladoška skozi življenje, po katerih stezah, po kakšnih strminah? In Pikiča, kje bo ona hodila po svetu? Doma, na tujem, po lepih ali grdih potih?

Čeveljčki, k sreči bi rada, da bi šli, po prijetnih krajih k srečnim ciljem!

Zahihitali so rdeči čeveljčki v srebrni mesečni luči.

O neumnica, kaj sprašuješ! Nihče ne ve tega, nihče!

Zunaj nekje v tretji četrti ulici so zalajali psi, konji so zaklopotali in voz je zadrdral. Predramila sem se.

Da, res, kadarkoli kupujem Vladoši čeveljčke in jih prinesem domov, vselej pravim: Na glej, kako so lepi, kako so imenitni! „Ne raztrgaj jih prehitro in zdrava in srečna jih nosi!“

Zdrava in srečna! Dekle, to je glavna stvar. Morda bodo čeveljčki, ki si jih boš kupovala enkrat sama finejši in dražji, glavno je, da jih nosiš zadovoljna.

Enkrat je dobila Vladoša fine bele svilene cipelice vezene z zlatom. Lepa črnolasa gospodična jih je bila naredila in prinesla Vladoši v dar. Takrat je bila Vladoša še majhna kakšne tri leta stara. Oblekli smo jo v belo obleko, na glavi je imela klobuček iz belih čipk, na nogah pa bele nogavice in tiste svilene čeveljčke, ki jih ji je dala gospodična. Kamorkoli je prišla povsod je kazala svoje čevljčke. Tudi h gospodični smo šli pokazat se in zahvalit. Vladoša je hodila neizmerno oprezno, vedno je gledala v tla. Ko smo prišli h gospodični je sela vsa utrujena v kot na divan.

„Trudna sem“, je rekla, „zelo trudna. Jutri ne bom obula belih čeveljčkov. Preveč se mora praziti na nje. Kaj ne, beli čeveljčki niso za vsak dan? Kaj ne, beli čeveljčki so le za posebno praznične dni?“

Pritrdili smo ji.

„Škoda, tako lepe so! Ali težko je z njimi, preveč se mora paziti na nje.“

Tako je še malo vzdihovala in končno zaspala na mehkem divanu.

Pokrila sem jo in z gospodično sve stopili na balkon, od koder je bil prekrasen razgled po mestu in po vrtovih. Na balkonu so cvetele rože.

Kako lepo je tu“, sem rekla. „Težko se bodete ločili od tega prostorčka.“

„Da, odkar je oče umrl, stanujevi z materjo tu. Dvanajst let.“ Zagledala se je v dolino, kjer se je dvigal dim iz tovarniških kaminov v modro nebo, ravno kakor sveča.

Zdela se mi je nekako otožna in zamišljena.

„Kaj vam je?“ sem jo vprašala. „Tako srečna ste. Zaročena ste z glasovitim umetnikom, ki ga pozna skoro vsa Evropa. Koliko ponosnih gospa in poetičnih gospodičen vam zavida. Včeraj sem bila na njegovem koncertu in verjemite, vse je bilo vzhičeno.“

„Da, da, moja sreča je res lepa“, mi je odgovorila. „Ali veste, ravno tako se mi zdi, kakor Vladoškini beli čeveljčki. Utudili so jo, ker je morala toliko paziti na nje. Tudi jaz sem

utrujena od svoje sreče. On pride semkaj gori k nam, razvajen od lepih žen, izfinjenega okusa in občutljivih živcev. Jaz moram biti vedno vedra pred njim, kakor je to nebo nad nami danes. „Dragica, kadar imaš žalostne oči nisi lepa,“ in jaz sama vem, da je res. Grevna na sprehod, jaz grem pred njim po stezi, čudim se lepoti senčnega parka, čudovito syežemu vonju livad a on se naenkrat zastavi in pravi: „Tvoja obleka ima star kroj. Sploh bi smela imeti ženska vsako obleko največ šestkrat na sebi, kar je več je banalno.“ Zgodi se, da me boli glava in jaz razpustim lase po ramenih, da me ne teže na temenu. A on pravi, da izgledam kmečko, da moram nositi lase vedno, vedno v kroni, da izgledam kakor angleška kontesa, ki so po njegovem mnenju najpoetičnejša bitja na svetu. Peče me vse to in žali. Kadar je on prisoten moram vedno misliti le na to, kaj bom rekla, da ga ne disgustiram, kako se bom zasmejala, kako okrenila, da bo zadoščeno njegovemu estetskemu čustvu.“

„To so malenkosti“, sem rekla presenečena.

„Morda, morda tudi ne. O, da, ta ljubezen je lepa in čarobna. Kadar pride s svojimi gosli, igra in me gleda s svojimi temnimi toliko obetajočimi očmi, se mi zdi, da sem srečna, vredna zavidanja. A ko utilmejo strune izgine čar in jaz sem v vednem strahu, da bo kakšna njegova beseda pokvarila vse, da bom jaz na njem ali on na meni opazil, kaj takega, kar ni vredno ljubezni. Kakor Vladoškini beli čeveljčki, je najina sreča, vsak hip v nevarnosti, da se ne umaže in ne potemni. Ona ne bo mogla nositi svojih belih čeveljčkov; za dvakrat so, za trikrat in potem se umažejo, grdi postanejo in neznatni. Taka je tudi ta sreča, nezanesljiva, slabotna. Lepa in dragocena res, ali za dvakrat za trikrat. Bodete videli, vsega bo konec, kmalu bo vsega konec.“

Zasenčila je z roko oči, kakor bi jo bleščala reka, katero je pozlatilo solnce s tisočerimi bliski in žarki. Ali videla sem, kako je pritekla po licu težka solza in kanila med cvetlice, ki so stale ob ograji.

Zasmejala se je prisiljeno in natrgala je šopek za Vladošo. Najlepše rože je trgala, šopek je postal prevelik in prelep za otroka.

„Zakaj ste vse oropali?“ sem rekla. „Kdaj zopet se vam bodo razcvetele rože na balkonu? Zakaj ne štedite ž njimi?“

„Vseeno je“, odgovorila. „Rada imam Vladošo zelo. Včasih, kadar jo vidim, mi zatrepeta srce in pekoča tuga mi ga napolni do vrha. V takih trenutkih mislim, kako nestalna je moja sreča in da ne bom imela nikdar otrok. Moje življenje se bo razpršilo zastonj. Naj le ima Vlada vse rože, za koga naj jih štedim.“

Objela me je naglo.

„Vi živite“, je rekla, „vi imate pogum za vse, za lepoto in za senco, za skrbi, težave in vsa bremena vsakdanjosti. Vaši

prazniki so zasluženi in še mnogo jih bode te doživeli. Jaz imam zdaj vsak dan svojo nedeljo ali strah me je delavnika.“

Popravila se je. „Ne, ne mene ni strah ali on ga ne mara, on hoče le praznik, le jasne dni, le solnce, le veselje.“ Nasmehnila se je trpko: „Morda bodo tudi njegovi prazniki minili.“

Posloвила sem se in kmalu na to smo odpotovali iz onega mesta.

Njene zaroke so se razvrgle in ona je lani umrla. Ž njim sem nedavno govorila.

„Blaziran sem“, je dejal, „neskončno blaziran. Nič me ne veseli, nič ni za me lepo. Vse se mi zdi navadno, strašno navadno!“

„Hoteli ste v delavnike praznik, zato je to“, sem rekla in spomnila sem se onih belih čeveljčkov, ki jih je vezla lepa njegova zaročnica naši Vladoši.

MARTIN LEOP. GROBELNIK:

RADI NJE...

Danes, štirinajst dni po onem kritičnem dogodku, sediva drug drugemu nasproti, ne več kot smrtna sovražnika, ki skušata prej ko slej jeden družega ugonobiti, ne, temveč kot jedna duša v dveh telesih, katera spaja najintimnejša prijateljska vez med seboj...

Ali le še par dni preje — tedaj je vejal veter povsem drugače...

Uradoval sem nekje na deželi in stranke so mi prinašale med drugim tudi pisma priporočit. Prišel je tudi ta, moj današnji prijatelj, doslej moj hud nasprotnik, oddal malo pisemce ter dejal: „Priporočeno, prosim.“

„Da.“

Ko sem izpolnjeval prejemni list ter videl, komu je to pisemce namenjeno... jela mi je kri zastajati po žilah.

Hlastno sem odtrgal listič ter mu ga dal, ne da bi ga pogledal.

Po njegovem odhodu premetaval sem dotično pismo iz roke v roko in vedno bolj me je mikala njegova vsebina . . .

Podlegel sem skušnjavi . . .

Še predno sem se zavedel, ležalo je ono odprto pred menoj . . . Ni bilo mnogo pisanega, ali to je bilo dovolj:

Velecenjena gospica!

V nedeljo teden se bom usodil posetiti Vas ter prositi za Vašo nežno rokico, katere upam, mi ne odrečete.

Objednem prosim, blagovolite mi dati tozadevni Vaš preprijazni odgovor najdalje do četrтка.

Odkritosrčne pozdrave

Vam udani

Franjo.

Klala me je jeza, da je pokalo v meni. Jedva mu je bila dana prilika po meni, seznaniti se ž njo, pa tako drzen!

„Ne boš!“

In pismo je bilo v trenutku pretrgano na tisoč koscev, ki so kakor bele snežinke padali izpod mojih prstov.

Storil sem to, kakor bi bilo to moje pismo ali kakor bi bilo to kaj vsakdajnega . . .

Kmalu pa se je oglasila vest: „Zavrgel si se!“

Bridko sem jel obžalovati ta svoj nezaslišni čin.

Pismo bo on gotovo reklamiral in posledica bo, da me postavijo pred disciplinarno komisijo, posebno, ker bo on gotovo navedel, kje je najbrž pismo obtičalo . . .

Odgovora v četrtek ni bilo — — —

In v soboto pa pride on . . .

„Prosim, je šlo zadnjič moje pismo naprej — saj se spominjate?“

Vprašam vas, kdo bi hotel biti v tem osedepolnem trenutku v moji koži? Da bi mu razjasnil stvar ter ga prosil to bi bilo brezuspešno in pa tudi moj ponos ne bi dopuščal da bi se ponižal pred njim?

„Ne!“

Pogledal sem mu v obraz, videl njegov divji pogled in pri tem se me polastj zopet stari srd in prešel me je ves strah in trepet.

„No“ siknil je on.

„Pismo je še tu,“ dejal sem mirno in kratko ter potegnil dotične kosce iz žepa . . .

Zaiskrele so se mu čudovito oči, prav po peklensko je zaškripal z zobmi ter zarohnel:

„Čakaj, pes prokleti! Pomnil boš, kdaj je bilo dano pismo na Zalo Iwanowno . . .

Ali jaz sem postal od tedaj ravnodušen . . .

Večerna pošta pa je prinesla za me in zanj naslednje obvestilo:

Hinko pl. Wodowsky
c. in kr. ulanski nadporočnik
in
Zala pl. Wodowsky roj. Iwanowna
poročena.

Dal sem to njemu takoj dostaviti z dostavkom:

„Če bi bilo kritično pismo odposlano, bi se bili samo blamirali.“

Teden pozneje pa je zopet prišel moj sovražni Franjo ali ne več divjega obraza, ampak poln prijaznosti.

„Prosim, dovolite spravo . . . Obžalujem svoje dejanje in hvala Vam najtopleja, da ste me obvarovali blamaže.“

„Hvala tudi Vam, da ostanem pri kruhu.“ — — —

SMEŠNICE.

Pomota ne velja!

Zakaj si me napadel ti ničvrednik?

. . . . milost to sem se pregledal, pomota, vi niste ta pravi.

Iz velikega sveta.

Ivan, sedaj grem spat. Zbudite me pojuteršnim zjutraj.

UGANKE.

Razpisujemo danes

jednajstegi natečaj ugank

ter si želimo najštevilnejše udeležbe. Pogoji so ti: Rešitve saj se določijo najkasneje do 15. novembra. Naslov: „DOMAČI PRIJATELJ“ v PRAGI VIII. Pravico do izžrebanja imajo samo odjemalci Vydrovih proizvodov in člani njihovih družin.

Število rešenih ugank ne odločuje, ena zadostuje.

Cene 50:

1. *Par dekorativnih kipov s cvetljicami* (po sliki).

2. Janko Kersnik: *Zbrani spisi* (krasno vezana knjiga).

3. *Sčetna garnitura*.

4. *Pogled na Ljubljano* (slika v okvirju).

5. A. Aškerc: *Jadranski biseri* (krasno vezana knjiga).

6. *Garnitura majol. vaz*.

7.—8. *Posodice za kavo* (tri skodelice s krožniki, z napisom: „Vydrova žitna kava“).

102. Uganka.

Rudolf Vendimir, Ljubljana.

Škoda, da nisem malo več!
 Ko bi mogel še to doseči,
 vse bi dejalo: vidiš jelena.
 Zdaj mu nisem še do kolena.

103. Magični kvadrat.

Valentin Zavrh, Begunje.

a	a	a	a
e	e	h	k
k	l	l	o
o	p	r	s

104. Konjiček.

Silvester K.

kre	je	prav	lit	je	na	nih	manj
čud	šest	va	pi	pa	rov	mar	pi
reč	da	na	va	če	sa	dva	naj
ješ	je	ker	šest	še	deš	njo	krč
da	dar	brez	iz	kre	in	ter	dva
mar	pi	in	pre	K.	Sil	da	na
vsik	re	krč			več	še	ves

105. Vizitnica.

Vekoslav Burja, Ljubljana.

Urh Emučeha

Šiška

V vizitnici se skriva zuan pregovor.

106. Številna uganka.

V. S. Kranj.

12345 ime Evangelista
 45123 nadležna živalica.

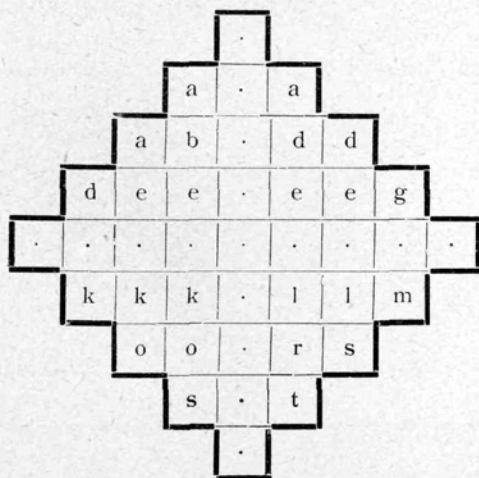
107. Homonim.

Janko Šraj, Ljubljana.

Žal, da — tako rad pozabi, da
 je —.

108. Demant.

Eugen Glowaski, Osiek.

koristna žival

mesto v Rusiji

mesto v Srbiji

slovenski pesnik

kraljevina

otrok moškega spola

reka

109. Konjiček.

Priobčil

Goojmirov Svojmir.

110. Logogrif.

V. Snežničanov iz K.

- — g — slovenski bil učen je mož,
 — — h — skoz njo se toči sladko vino,
 — — j — če se ulomi, padel boš,
 — — r — človeku vsakemu je prepotrebna
 — — š — žival žuželka je nečedna,
 — — ž - vsak dan dan gotovo greš skozi njo.

111. Tajinstveni napis

Priobčila Blejka.

ZDMVN TRD N KR
SLVNSK NRDNJ ŽV!

Rešitev ugank v 10. številu.

91. Car, i, grad Carigrad. 92. Plot, lase, osem, tema. 93. O, Mara, omara. 95. Mala in veliko podvzetje. Nadporočnik.

Pred njim.

97. Diogen, grški modrijan, prebival samo v sodu je, v njem je sedeval noč in dan, v njem skromen staral se.

Diogen bi jaz tudi bil!
 U v praznem sodu ne! Dočim
 bi z vincem dobrim ga polnil,
 bi sedel — koj pred njim!

Silvester R.

Dobitki desetega natečaja

so bili izžrebani sledečim rešilec:

1. Soha „Morska vila“: Albert Šubic, c. kr. profesor v Kopru.
2. R. Vošnjak: *Na razsvitu* (knjiga): Ivanka Konečnik, Mengeš.
3. *Pogled na Trst* (slika): Viktorija Smersu, Planina pri Rakeku.
4. *Kadilna garnitura*: Ljudovik Plavšak, c. kr. poštar, Št. Jurij ob Taboru.
5. *Bajke in povesti o Gorjancih* (knjiga): Marija Verhunc, Ljubljana, Glavni trg 9.
6. *Majolična košarica*: Ivana Kunstelj, Ljubljana, Kodeljeva c. št. 3.
7. *Posodice za kavo*: Ivan Starman, kovač, Staravas, P. Žiri.
8. Ivan Sporn, tovarniški delavec na Jesenicah na Gor.

VSEBINA: IVAN LAH: Sprevodnik Mrmolja. — KRISTINA: V Vintgarju. — KOMPOLJSKI: Nezgoda solcitorator Lipiča. — ORIN: Romanca. — JOSEP PREMK: Cunjarica Albertina. — IGNACIJ HUĐE: Sam. — ZOFKA KVEDER-JELOVŠEK: Čevljevki. — MART. GROBELNIK: Radi nje. — Smešnice. — Uganke.

Izdajatelj in za uredništvo odgovoren: F. Vydra v Pragi VIII.

Tisk firme Binko in Zika v Pragi II., Vodičkova 22.

a njena prednost je, da škodljivih učinkov zrnate kave sploh nima.

Če prevdarimo, da se peče iz rži kruh, najbolj razširjena jed, brez ktere si naše življenje skoro predstaviti ne moremo, zakaj ne bi poskusili praženo rž?

Hranilna sila je večja, s prajzenjem pridobila je rž aromatičnih snovi, zakaj bi ne bil torej njen odvar dober? Koliko neverujočih Tomažev smo že prepričali, da so postali najgorečnejši privrženci „Vydrovke.“

Kako se „Vydrovka“ kuha, razlagamo v navodu, ki je priložen vsaki pošiljati. Pripravlja se jo lahko na dva načina. Z zrnato kavo ali pa popolnoma samo.

Vsak zakaj ima svoj zato. Zdravim odraslim članom družine daje se jo z zrnato kavo ali samo v toliki množini, da se polagoma navadijo na njo. Gospodinje spoznajo to iz svoje prakse. Zagotavljamo Vam, da tako dobre kave, kakor z „Vydrovko“ nepripravite niti iz same zrnate kave. Vydrova žitna kava je, ki s svojim posebnim okusom napravi pijačo prijetnejšo in tem bolj priljubljeno.

Če kuhate „Vydrovko“ z zrnato kavo pridenite takorekoč le nekaj zrn. Ena četrtnina zadostuje. Spoznali bode te s časom ali sami, da niti toliko ni potrebno. Zato ali kupujte zrno kavo vedno le najboljše in najdražje vrste. S tem izdatki ne bodo večji, nasprotno izdali bode te, kakor dokažemo pozneje, za zajutrak in južino z upotrebljevanjem Vydrove žitne kave, mnogo manj kakor prej. A vendar bo kljub temu kava izvrstna!

Otrokom dajajte le samo Vydrovo kavo! To žrtvo, da kuhate otrokom kavo posebej, bode te matere za svoje ljubljence gotovo rade storile. Saj se ne gre za mnogo dela. Svarimo Vas pred mešanjem z zrnato kavo. Ne gre se nam tu o naš lastni dobiček ali za zdravje nežne mladine, bodočnosti nas vseh.

Otroci pijejo prav radi „Vydrovko“. Iz redov naših odjemalcev imamo tisoče dokazov zato, tisoče pohval in priznanj.

Kako bi jim ne dišalo in koristilo, ako poleg tako hranilnega mleka primate z Vydrovo kavo novih hranilnih snovi, ktere obseza rž. Ne bo jim škodil lonček še večji. Naučite jih na Vydrovo žitno kavo. Prehod je lahek, otrok niti ne spozna razločka, če je bilo tudi naučeno na zrnato kavo. In potem po daljši dobi mu dajte enkrat za poskušnjo

močnejšo zrnato kavo. Otrok bo porinil to kavo proč, ker mu zrnata kava ne diši in ne gre v tek. To je naša zmaga!

Vydrovo žitno kavo dobro prekuhaj! To je ena najvažnejših okolnostij, ki imajo upliv na uvedenje naše kave v posamezne družine. Pazite, drage gospodinje, skrbno na to, da se „Vydrovka“ pazljivo pripravi. Naj prevre vsaj 4 minute. Ne manj in tudi ne mnogo več. V prvem slučaju ne izkuhajo se njene hranilne snovi v tej meri, kakor je potrebno, v drugem se kava preveč izdiši.

S površno pripravo se nikakor ne more doceliti dobre kave, za katero se mi obvežemo. Govoriti o tem potrebno je posebno za gospodinje, ki za kuhanje na pogled enostavnega zajutrnja nimajo zadostno prostega časa. Mogoče je to le izjema, da se pomen te pazljive priprave podcenjuje. Hvala in čistiželjnost skrbne gospodinje pričinja pri kavi in znati pripraviti dobro kavo je ponos skoro vsake gospodinje. S pazljivim kuhanjem se mora doceliti dober uspeh. Zato je nadzor potreben tudi tam, kjer gospodinja ne kuha sama zajutrnja. Če zapazite razloček navadnega dobrega teka, preiščite kje tiči vzrok, krivda ni naša in se da z dobrim podukom lahko odstraniti.

Cikorija, cikorija. Ta kavini primesek danes ni več moderen. Njen glavni namen je bil dati kavi lepo temno-rjavo barvo. Žalibog se je na to pozabilo. Cikorija se smatra v mnogih slučajih za nadomestilo kave in zato je posledica žalostna. Korenje cikoriije ima barvo, nič družega, okus je kavi jako tuj.

Cikorija se dela tudi iz drugih surovin. Tako na pr. iz repe in imenuje se v tem slučaju mandlova cikorija. Od mandlov je rasla sicer jako daleč, teh niti videla ni. K cikoriji se pridaje včasih melasa, ki se navadno rabi za krmenje goveje živine. Ne obseza le veliko odstotkov soli ampak tudi sladkorja, ki z moko zmešan tvori vlažno tvarino. Drugače bi izgledala cikorija, kakor tobak za noslanje. V hranila se melasa sicer ne more šteti tudi v pozitke ne, to je morda le za krave, ki za to dobroto dajejo več mleka, četudi ne posebne kakovosti. Figova kava izdeluje se navadno iz najslabejših vrst fig, ktere bi se drugače ne mogle vporabiti za nič družega, kakor morda za gnoj. Pražijo se in razmešajo z vodo v testo, ki se stlači v razne oblike.

Žitno kavo se s temi nadomestili sploh primerjati ne more. V okusu je ogromna razlika, ker iz cikorije, tudi iz figove ne, ne bo nihče pripravil kave. Kar se čistote tiče je razlika enako velika. Na prvi pogled vidimo kaj kuhamo iz zrn, ki jih moramo šele semleti, v mehki cikoriji pa je lahko skrito karkoli.

Svetujemo zato, da uporabljavajo gospodinje cikorijo prav oprezno, najbolje je, če se jo pri „Vydrovki“ popolnoma odrečejo. Marsikteri poskus z žitno kavo se je ponesrečil ne z našo krivdo ampak z krivdo cikorije. Škodo smo imeli seveda mi. A to ni v redu. Barve se ni še nihče najedel in lahko se bodete priučili pogrešati jo.

Z uporabo Vydrove žitne kave prištediš. To se da dokazati le s števkami. Računajte, drage gospodinje, prosim:

Za 3 K 60 v kupimo 1 kg. gotovo že jako dobre kave zrnate. Pri praženju izgubi se 20%, tako da stoji 1 kg. pražene zrnate kave 4 K 32 v. Ena četrtnina te kave na običajno zmes popolnoma zadostuje in stoji 1/4 kg. . K 1'08	
3/4 kg. „Vydrovke“ pa z vsem skupaj	—70
Torej en kilogram	K 1'78

Za ta znesek se ne kupi niti najslabjša zrnata kava. A iz te naše zmesi skuhate izborno kavo, ki bo gotovo okusnejša, kakor pa iz cenene zrnate kave same.

Poskusite to, saj Vam ne pride ničesar v nič. Kupite ceneno zrnato kavo, skuhajte jo in primerjajte jo s kavo prirejeno iz naše gori navedene zmesi. Našli bodete veliko razliko v našo korist. Primerjajte jo tudi Vi, cenjene gospodinje, ki zaradi prištednje ali boljše barve pridavate mnogo cikorije zrnati kavi.

Prihranite na mleku in na sladkorju. A posebno na temu mnogo, kakor bodete kmaln spoznali sami. „Vydrovka“ ga ne potrebne mnogo in nekteri naši odjemalci žitno kavo sploh ne sladijo a jim ide vseeno v tek.

Po prvih poskusih že postanete zvesta privrženka Vydrove kave. Pri izvrstni kavi še prištedite in ta dobiček lahko uporabite za druge potrebne stvari.

In zdaj, mile gospodinje, prosimo Vas še za nekaj. Ako ste bili in ste z nami zadovoljni, gotovo drugače niti ne morete, da ne bi o priliki v pogovoru s svojimi znanci

omenile kakšno besedo o kakovosti Vydrove žitne kave. Te dobre in tako zvesto uživane „Vydrovke.“ Pride k Vam obisk. In Vi, cenjena gospodinja pripravljate popoldansko kavo za goste. Skuhate „Vydrovko“, pripravite mleko, sladkor in nosite vse na mizo. Gost pije kavo, dopade se mu, pohvali: „Ali to je res izvrstna kava. Kje jo pa kupujete?“

Zdaj je priložnost priporočiti Vydrovo žitno, povedati kako se pripravlja in kuha. Mogoče želi gost naročiti Vydrovko, prigovarjajte mu, dajte mu naš naročilni list, da tudi on začne uživati z rodbino vred Vydrovo žitno kavo.

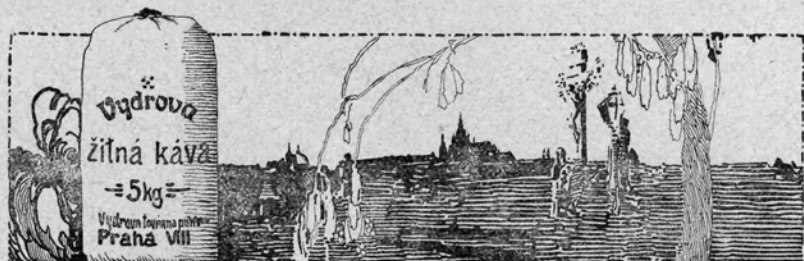

Cena je nizka: 5 kg. stoji 4 K 50 v s poštino vred. Ne more se trditi, da bi se z uvedanjem Vydrove žitne kave mnogo izdalo. Upoštevajoč vse ugodnosti, ki jih „Vydrovka“ nudi, spoznali bode, da je cena primerna; tudi je cenejša od drugih kavinih nadomestil. Odjemalci dobivajo „Domačega Prijatelja“ popolnoma zastoj. „Domači Prijatelj“ prinaša pesmi, povesti, podučne članke, smešnice in uganke z lepimi cenami. Razširjen in priljubljen je po vseh slovenskih deželah. V najbolj odleglo vas prihaja, v koč, kjer ni nobonega družega časopisa in čtiva. Pristopen je vsakemu in zato izpolnjuje tudi važno kulturno delo. Razun njega dobivajo odjemalci o Novem letu kalendarje in zapisnike, ki imajo v narodno-gospodarskem smislu jvelik vzgojevalen pomen. Brezbroj pisem in priznanj nam e dokaz, da smo na pravem potu.

Dobro si zapomnite naslov: Vydrova tovarna hranil Praga VIII. To popolnoma zadostuje, vendar prosimo za pozornost. Pojavila se je namreč cela vrsta ponarejev alcev, ki skušajo s podobnimi vrečicami ali na drugi način zavesti občinstvo. Pazite toraj, drage gospodinjje! Pošiljatev „Vydrovke“ je že od zunaj jasno označena z našo firmo. Na vrečici je natisnjeno naše ime, vrečica pa je zavita v močan papir enako poznamenovan in vrvica je s plombo pričvrstena. Če ni vse tako, pošiljatev ni prava „Vydrovka“ in razočarani bode, gotovo. Bodi tudi povedano, da mi brez naročila ne pošiljamo ničesar in nihče ni primoran sprejeti pošiljatve, ktero ni naročil. Enako pa podruzi strani prosimo, da se nam naznami vsaka zloporaba naših naročilnih listov.

Nekatera priznanja o Vydrovi žitni kavi.

Magda Sterle, sopr. okr. sodnika v Cerknem: Z Vašo žitno kavo sem popolnoma zadovoljna. Privadili smo se ji tako, da ne moremo biti več brez nje.

Janko Budnar, sodnijski uradnik v Ljubljani: Ker sem bil s prvo pošiljativjo jako zadovoljen, prosim, da mi zopet pošljete eno vrečico.

Janez Rozman, posestnik, Stražiše, pri Kranju: Ker je Vaša žitna kava jako dobra in vkusna, naročam s tem že peto vrečico.

Viktorija Smersu, sopr. želez. uradnika, Planina pri Rakeku: Pošljite mi zopet vrečico Vaše dobre žitne kave.

Antonija Jernejčič, posestnica, Unec: Vaša žitna kava je izborna, ugaja nam zelo.

Franc Špelar, železničar, Barkovlje: Že moj prijatelj mi je pravil, a sedaj sem se prepričal sam, da je Vaša žitna kava res izvrstna, zato prosim, da mi jo zopet pošljete.

Anton Štrucl, c. kr. finanč. nadpaznik, Laško: Ker mi je zaloga Vaše izborne žitne kave že pošla, prosim, da mi nemudoma pošljete zopet eno vrečico.

Marija Huttman, sopr. načel. kurilnice, v Ljubljani: Jaz, kakor tudi vsa moja družina smo z Vašo žitno kavo jako zadovoljni.

Ivan Sevar, v tovarni riža v Reki: Pošljite mi zopet tako dobro kavo, kakor zadnjič.

Anton Stojan, posestnik v Boh. Beli: Pošljite mi zopet eno vrečico Vaše priljubljene žitne kave.

Marija Japelj, posestnica, Tomišelj pri Studencu: Pošljite mi zopet vrečico Vaše tako priljubljene žitne kave.

Terezija Kozinc, šivilja Sv. Rok pri Sevnici: Odkar sem okusila Vašo žitno kavo ne morem biti več brez nje. Pošljite mi jo nemudoma.

Jakob Jaušovec, čevljar in posestnik v Libanji pri Ormožu: Ker mi je Vaša dobro dišeča in še bolj tečna žitna kava že pošla, se priporočam za novo pošiljatev.

Franja Mikuž, posestnica, Črničevrh pri Idriji: Z Vašo žitno kavo sem v vsakem oziru popolnoma zadovoljna ter prosim zopet za 5 kg.

Ana Frčej, posestnica v Dobravi pri Javorniku: Pošljite mi zopet 5 kg. Vaše žitne kave brez katere ne morem več biti.

Miha Meznarič, delavec v Šterntalu pri Pragarskem: Ker se mi je Vaša žitna kava jako priljubila, pošljite mi zopet eno vrečico.

Marjeta Pristov, šivilja v Višelnici pri Gorju: Pošljite mi prej ko mogoče zopet eno vrečico Vaše žitne kave, ker ne morem biti več brez nje.

Milka Gustin, sop. redarskega komisarja v Trstu: Pošljite mi zopet nemudoma eno vrečico Vaše, v mojej kuhinji že par dni tako zelo pogrešane žitne kave.

Jos. Valentič, nadučitelj, Sv. Anton pri Dekanah: Prosim, da mi z obratno pošto pošljete zopet eno vrečico Vaše žitne kave, katera nam ne sme manjkati niti en dan.

Cecilija Alič, Ljubljana: Brez Vaše žitne kave nisem niti eden dan, ker moji otročiči bi jo zelo pogrešali in tudi jaz se ne bi mogla je odvaditi. Pošljite mi takoj zopet eno vrečico, ker sedaj mi je že morala sosedu posoditi.

Jos. Povšnar, posestnik, Zg. Kokra: Ker mi Vaša žitna kava zelo ugaja, priporočal sem jo tudi mojemu bratu, ter prosim, da mu nemudoma pošljete eno vrečico.

Terezija Knap, soproga rudniškega paznika v Idriji: Vaša žitna kava mi zelo ugaja. Priporočam jo tudi drugim in sem Vam pridobila novo naročnico.

Vydrova gorčica.

Ste jo li že okusile, drage gospodinje? H govedini in hrenovkam? Pride zima in prilegala bi se Vam večkrat na mesto omake. Okusite našo gorčico francoskega načina, drobno zmleto, ali pa kremžko, zrnčato. Prijala bode celej družini ter vstregla bodete vsem.

Obe sta v stekleničah $\frac{1}{4}$ kilogramskih ter stane jedna kakor druga 80 vin.

Pripišite jo k naročilu.

*Našim cenjenim odjemalcem na Štajerskem u-
ljudno naznanjamo, da gospod Franc Globočnik,
trgovski zastopnik v Št. Petru v Savinski dolini, ni
več naš zastopnik ter toraj ni opravičen sprejemati
naročila za nas. Odvzeli smo mu zastopstvo zato,
ker je neopravičeno in brez naše vednosti obljubljal
naročnikom prve petkilogramske vrečice Vydrove
žitne kave zastonj. Zahtevamo pa seveda plačilo tudi
za te prve vrečice.*

Važna upozoritev! Tej številki lista (kakor tudi vsem prejšnjim in prihodnjim) je priložena dopisnica, na kateri je natisnjeno naročilo „Domačega Prijatelja“. To pa le zaradi poštnih predpisov, ker „Domači Prijatelj“ pošiljamo redno vsem našim stalnim odjemalcem, brez posebnega naročila. Novi poštni predpisi pa zahtevajo, da bi se plačevala še posebna poština, ako se časopisu priloži dopisnica, na kateri je natisnjeno naročilo za kakoršnokoli blago; ako se pa glasi naročilo na knjige ali časopis, se pa ne plača nič. Ker bi se toraj s poštnimi uradi neradi prepirali a tudi neradi plačevali, uredili smo naročilne dopisnice kakor so. Dopoljnite jo z naročilom in bo pomena istega.

Pripravno --- --- steklenico

za Vydrovo žitno kavo priporočamo vsem svojim gg. odjemalcem. Ima zabrušen zamašek, tako da se v nji kava v doglednem času sploh ne izdiši. A gre vanjo skoro cela poštna pošiljatev, ker drži 8 litrov.

To steklenico dajemo za tovarniško ceno: **2 K 20 v**, zaboječek 48 v, poštino pa tu plačamo in si jo zaračunamo.

Polne steklenice ni mogoče pošiljati, ker bi se razbila.

--- --- Cenik naših izdelkov. --- ---

Vydrova žitna kava poslana posebej v platnenih vrečicah poštine prosta 5 kg	K 4'50
Otroška moka 1 kg. škatljica	„ 2'40
Juhne konzerve (grahova, gobova, lečna, riževa in rezančna) posamezni zavitek à 1/2 kg.	„ 1'50
Tudi 1 kg vseh vrst po 200 gr	„ 3'—
Juhni pridelek 1 steklenica 1/2 kg	„ 3'—
Šumeči bonbon „Ambo“ in tudi s „sidrom“ zavitek 50 kmd.	„ 2'—
Malinovi grog	„ 2'—
Oblati „Desert delikat“ zavitek s 50 kmd.	„ 3'—
„ Delikateski zavitek s 50 kmd.	„ 2'50
Masleni oblati zavitek s 25 kmd.	„ 2'—
„Buhtin“ v 1/4 kilogramskih stekleničicah	„ 1'—
Gorčica po francoskem i kremžkem načinu po 1/4 kg po 80 h	
Pošiljke od K 6'— (razun kave) posiljamo poštine prosto.	
Za poskušnjo kolekcija vseh naših izdelkov K 3'50 in poštino.	